

Jó Pajtás

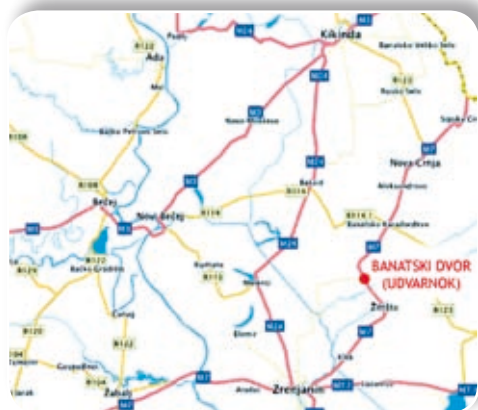
Gyűjtögezzünk télidőre!

Tömeges sakkbuli Bácskeresztúron

Zvezdana Stanković és Luka Čiča a bajnok – Közel 200 résztvevő a Jó Pajtás sakkversenyén – A jól szervezett sakkiskolák sikere – Fiúkat legyőző lányok a dobogón – Nemzedékváltás és egyre fiatalabb trónkövetelők – Részletes beszámoló a 4. és az 5. oldalon

Célegyenesben a második

Szűcs Imre versmondó verseny

A Jó Pajtás 42. nyelvművelő versenye

venegyszer megszervezett hagyományos nyelvművelő versenyt.

A Szűcs Imre versmondó verseny kiindulópontját ezúttal a Forum Könyvkiadó kiadásában nemrég megjelent BÍBORBOGÁR című Bogdán József-verseskötet képezi, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvművelő versenyünk egy-egy frissen kiadott könyvhöz kötődik, azaz ajánlott ebből a könyvből verset választani, de nem jelent hátrányt a versenyben, ha Bogdán József más gyermekversével lép föl a versenyző.

A szerémségi körzetből (itt nincs magyar nyelvű általános iskolai oktatás, csak pótktatás itt-ott, elvéve) egyptanulót közvetlenül hívunk meg a döntőre, oktatójuk ajánlása alapján.

Az utóbbi néhány napban fölgyorsult a bejelentkezések száma, olyan helyekről is bejelentkeztek szerkesztőségünkbe az iskolabajnokok listáját, ahonnan előzetesen nem is jelezték részvételi szándékukat. Persze elfogadtuk, elfogadjuk a késéssel jelentkezőket is.

A négy korcsoport alapján bejelentett iskolabajnokok listája szerint mintegy száz vers-

mondó tanuló méri össze tudását Törzsudvarnokon (Banatski dvor, Nagybecskerek, azaz Zrenjanin és Magyarcsernye, azaz Nova Crnja között kb. félúton) november 10-én, ahova 10 órára várjuk mindenki megérkezését (Művelődési Otthon – Dom kulture, Vasút utca 6.), eltévedés esetére: Dobai János (társ)szervező mobilszáma: 062/207-539.

A versmondók teljesítményét szakmai zsűri fogja értékelni. A döntő minden résztvevője ajándékkönyvet és emléklapot (részvételi oklevelet) kap, a díjazottak pedig a helyezésnek megfelelő oklevelet is. A versenynaptárból tehát már csak a döntő maradt hátra, ezt, valamint a BÍBORBOGÁR című Bogdán József-verseskötet bemutatóját Törzsudvarnokon tartjuk meg 2012. november 10-én.

Célegyenes előtti információk telefonon vagy e-mail-ben:

**Jó Pajtás szerkesztősége: 021/475-4008
Pál Károly: 063/8-333-966**

Könyvrendelési lehetőség

Bogdán József: BÍBORBOGÁR című verseskönyve
378.- dináros áron (+postaköltség) megrendelhető a kiadónál:
Forum Könyvkiadó Intézet,
21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1/III.
Tel.: 060/57-22-345
csaba@forumliber.rs
CSAK könyvrendelés!

Levellezési cím

Jó Pajtás szerkesztősége,
21000 NOVI SAD, Vojvode Mišića 1/I.
Telefon (nincs fax!): 021/ 475-4008
jopajtas.szerk@magyarszo.com
A versenyre való BEJELENTKEZÉS CSAK ITT!

Kezdeményező bizottság

Pál Károly, a bácsfeketehegyi Feketics ME elnöke, mint ötletgazda
Ökrész Rozália, a Magyar Szó Kft. igazgatója
Mgr. Bordás Győző, a Magyar Szó Kft. igazgatói tanácsadója
Dr. Németh Ferenc, a Forum Könyvkiadó igazgatója
Dobai János, Torontáltorda helyi közösség polgármestere
Lázár Jenő, Bégaszentgyörgy község alpolgármestere
Molnár Jaszmina, a törzsudvarnoki Szűcs Imre Udvarnoki Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Társulás elnöke
Hajvert Ákos, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének elnöke és Lennert Géza, a Jó Pajtás és Mézeskalács felelős szerkesztője.

Tömeges sakkbuli Bácskeresztúron

Szerkesztőségünk több mint 40 évvel ezelőtt kezdődött hagyományos sakkturnáját első ízben tartottuk meg Bácskeresztúron a helybeliek és a sziváciak közös szervezésében. A versenyen ismételtlen – és kifejezettebben, mint bármikor korábban – bebizonyosodott, hogy az iskolákban és a klubokban működő sakkoktatás rendkívüli eredményeket hoz. Versenyünk dobogósai szinte kivétel nélkül olyan iskolából valók, ahol huzamosabb ideje módszeres sakkoktatás folyik, vagy olyan sakk-klubra orientáltak, amelyben az utánpótlás nevelése nem szólam, hanem gyakorlat. Nem általános jelenségről van szó, de tény, hogy ilyen iskolából egyre több van.

Ennek következményeként kell elkönyvelni, hogy a Jó Pajtás sakkversenyén fellépők között egyre több a képzett sakkozó. Másrészt a nagyon jól sakkozóak egyre fiatalabbak. Megkockáztatunk egy hasonlatot. Valószínű, hogy a Csókán 1968-ban lezajlott első versenyünk bajnoksapatának tagjai, valamint egyéni győztese is az ideai versenyen öt forduló után aligha játszott volna a főtáblán. Ugyancsak szóvá kell tenni, hogy egyre több lány lép fel a fiúk versenyében, méghozzá sikeresen.

Éppen ennek a jelenségnek a tükrében kell említeni a fiúk versenyében harmadik helyet elfoglaló zentai Mila Šoklovačkit. A 4. fordulóban a tornyosi Kecskeméti Árpád ellen játszva belesétált egy előkészített változatba, és túlságosan könnyen veszített. Ezután kihasználva, hogy a két következő fordulóban gondolatnyival gyengébb – de gyengének semmiképpen sem mondható – ellenfelekkel került össze, a surranásából felverekedte magát a dobogóra. A fiúk versenyében második helyezett újvidéki Damjan Cvetanović büszke lehet arra, hogy Korponai Ákost, tavalyi bajnokunkat legyőzve lett ezüstérmes. (Alulírott, aki Korponaival a versenyt megelőzően játszott egy kötetlen játszmat, tanúsíthatja, hogy Ákost legyőzni rendkívül nehéz. Játzmaeredményünk titkosítva!) Ákos átlátta, ha végjátékra kerül sor, akkor baj lesz, ezért a

Janko Homa, Pizár József, Joakim Nagy és Szlavko Rác

középjátékban mindent egy lapra téve ellenfele sáncállását vette célba, ám Cvetanović minden fenyegetést semlegesíteni tudott. Külön történet idei bajnokunk, Luka Čiča, az újvidéki Petőfi Sándor iskola tanulójának felépése. Évek óta figyelve játékát, észrevettük, hogy párját ritkító tehetsége, és Vlada Dezső sakkoktató nevelése ellenére is, hajlamos volt elkönnyelműsködni a versenyt. Az idén nem tett ekkora szívességet vetélytársainak. Előbb az ötödik fordulóban ráérezett, hogy nem szabad erőltetni az állást, és simán remizett. A mindent eldöntő utolsó fordulóban azonban példa értékű küzdeniakarást tanúsított, és oroszlán módjára harcolt a győzelemért. Tette ezt időhátrányból egy olyan vezérvégjátékban, melyet szinte lehetetlen megnyerni. De annyira akarta, hogy ellenfelének sorozatos döntetlenajánlatait kapásból elutasította; fokozta a nyomást, feszítette az állást... és nyert.

Akikre a jövőben fokozottan figyelni kell: a nemesmiliticsi Aleksandar Mojzeš negyediként 6 pontot gyűjtött, a törökbecsei Boško Zdravković, az újvidéki Dejan Omorjan, az 5

Pavle Rác és Tanya Nagy

pontot begyűjtő újvidéki Iva Vujkov... még egy lányka a fiúk versenyében.

A fiúk csapatversenyét meggyőzően – egész pont előnnyel – az újvidéki Kosta Trifković iskola csapata nyerte. Ez csupán folytatása egy immár állandósuló jelenségnek, amely Ljubiša Kuzmanović sakkoktató kitűnő munkáját és az iskolának a sakkhöz való hozzáállását dicséri.

A lányok versenye holtversenyt hozott, az apatini Zvezdana Stanković és az Aleksa Šantić-i Gorica Aćimović egyaránt 6,5 pontot szerzett, az elsőséget a Buchholz-rendszer

Az utolsó felvonás. Balról Panić, Cvetanović és Gluščević, jobbról Čiča, Korponai és Mojzeš

Kecskeméti Árpád és Mila Šoklovački

A Kosta Trifković fiúcsapatának járó serleget Iva Vujkov vette át. Aki a háttérben büszkén mosolyog: Ljubiša Kuzmanović mester

döntötte el A két nyolcadikos ifjú hölgyet harmadikként a nagybecskereki negyedikes Bojana Robal követi, és akárcsak ő, a 4. és az 5. helyezett is a Dr. Jovan Cvijić iskolából való. Futólag mondjuk: a játzmákat figyelve egyértelmű, hogy a lányok élvezőnyének szinte bármelyik tagja simán állná a versenyt a fiúk legjobbjaival. Akárcsak egyéniben, csapatban is holtverseny alakult ki a šantići és a nagybecskereki lányok között, így idei versenyünknek a lányoknál két győztese van, míg a harmadik helyet a csantavéri Hunyadi János iskola csapata foglalta el.

Teljesítménylista

Fiúk: 1–2. Luka Čiča (Petőfi Sándor, Újvidék), Damjan Cvetanović (J. J. Zmaj, Újvidék) 6,5; 3–7. Mila Šoklovački (November 11., Zenta), Igor Nedeljkić (Svetozar Marković Toza, Újvidék), Veljko Sodolović (Nikola Tesla, Lipar), Aleksandar Mojzeš (Testvériség–Egység, Nemesmilitics), Kecskeméti Árpád (Tömörkény István, Tornonyos) 6; 8–12. Korponai Ákos (November 11., Zenta), Nikola Panić (Kosta Trifković, Újvidék), Miloš Čevizović (Žarko Zrenjanin, Apatin), Miljan Radović (Október 20., Szivác), Boško Zdravković (Miloje Čiplić, Törökbecse) 5,5; 13–30. Branislav Šobot (J. J. Zmaj, Újvidék), Iva Vujkov (Kosta Trifković, Újvidék), Stefan Lončarski (Đura Jakšić, Csúrog), Siniša Levnajić (Branko Radičević, Aleksandrovo), Pavle Jovanović (Đura Daničić, Újvidék), Olja Kosa-

A šantići lányok, a serleggel Gorica Aćimović

nović (Aleksa Šantić), Gallusz Marton (Thurzó Lajos, Zenta), Horváth Márk (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Filip Glušević (Október 20., Szivác), Petar Knežević (R. Pavlović Čičko, Ratkovo), Stefan Grbin (Tihomir Ostojić, Tiszaszentmiklós), Dejan Omorjan (Kosta Trifković, Újvidék), Filip Pavlov (Đura Jakšić, Csúrog), Aleksandar Stepanov (Ratkovo), Horváth Dominik (Csantavér), Milanko Bilić (Szent Száva, Nagykikinda), Lazar Zarubica (P. P. Njegoš, Verbász), Aleksandar Knežević (Ratkovo) 5 ponttal stb.

Csapatverseny: 1. Kosta Trifković (Újvidék) 20; 2. J. J. Zmaj (Újvidék) 19; 3–6. Október 20. (Szivác), November 11. (Zenta), R. Pavlović Čičko (Ratkovo), Petőfi Sándor (Újvidék) 18,5; 7–8. Đura Jakšić (Csúrog), Csokonai V. Mihály (Felsőhegy) 17,5; 9. Nikola Tesla (Lipar); 10–11. Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós), Miloš Crnjanski (Újvidék) 15,5; 12–13. Josif Marinković (Törökbecse), Đura Daničić (Újvidék) 15; 14. Hunyadi János (Csantavér) 14,5; 15–17. Jovan Popović (Csóka), Dózsa György (Gunaras), Október 20. II. (Szivác) 13,5; 18. Thurzó Lajos (Zenta) 13 ponttal stb.

Lányok: 1–2. Zvezdana Stanković (Žarko Zrenjanin, Apatin), Gorica Aćimović (Aleksa Šantić) 6,5; 3. Bojana Robal (Jovan Cvijić, Nagybecskerek) 6; 4–8. Marina Robal (Jovan Cvijić, Nagybecskerek), Teodora Racić (Jovan Cvijić, Nagybecskerek), Marijana Đuričin (Hunyadi János, Csantavér), Jovana Peruničić (Ok-

tóber 20., Szivác), Matilda Navratil (P. P. Njegoš, Verbász) 5; 9–13. Danijela Karišik (Aleksa Šantić), Csernák Dominika (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Marijana Bilić (Szent Száva, Nagykikinda), Eperjesi Lilla (Jovan Popović, Csóka); Milana Jovanović (Žarko Zrenjanin, Újvidék) 4,5; 14–23. Milica Valagić (Tiszaszentmiklós), Ágó Anna (November 11., Zenta), Ivana Peršić (Október 20., Szivác), Kis Dzsészika (Gunaras), Danijela Samec (Tiszaszentmiklós), Maja Karišik (Aleksa Šantić), Vituska Viktória (Csantavér), Željana Peruničić (Szivác), Tara Šijan (Miloje Čiplić, Törökbecse), Szanya Megyesi (Petro Kuzmjak, Bácskerezstúr) 4; 24. Jelena Kokić (Josif Marinković, Törökbecse) 3,5 pont stb.

Csapatverseny: 1–2. Aleksa Šantić (Aleksa Šantić), Dr. Jovan Cvijić (Nagybecskerek) 11; 3–4. Hunyadi János (Csantavér), Október 20. I. (Szivác) 9; 5. Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós) 8; 6–7. Žarko Zrenjanin (Újvidék), Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 7,5; 8–10. Október 20. II. (Szivác), Dózsa György (Gunaras), Petro Kuzmjak (Bácskerezstúr) 7 pont stb.

A fiúk és a lányok összteljesítményét véve figyelembe: 1. Október 20. I. (Szivác) 18,5+9; 2–3. November 11. (Zenta) 18,5+6,5; Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 17,5+7,5 ponttal.

A verseny megszervezésében zsinórban immár sokadszor nagy segítséget nyújtott Žarko Dragaš, a sziváci sakk-klub elnöke. Ismét bizonyosságot nyert, hogy ahol tettekre szakk munkások vannak, ott egyre több gyerek sakkozik, a sziváciak kimagasló eredményei ezzel is magyarázhatók. A házigazda szerepét betöltő bácskerezstúri Petro Kuzmjak iskoláról tudni kell, hogy ruszin tannyelvű. Vajdaság nemzeti sokszínűségének jelentőségére a verseny megnyitó során elhangzott beszédek is felhívták a figyelmet. A megnyitón Janko Homa iskolaigazgató, Joakim Nagy, a helyi közösség elnöke, valamint Szlavko Rác, a Ruszin Nemzeti Tanács elnöke is ezt hangoztatta. A kórus és a kis tamburások is ruszin dalokat adtak elő. Az egyre tömegesebb és mind nagyobb szakmai igényeket támaztó versenyt – mind mindig is! – Piszár József hozta tető alá, a bírói teendőket pedig hagyományosan Brindza István látta el.

**Buzás Mihály
Fotó: Lennert Géza**

Zvezdana Stanković a díjakkal

Az oroszlánként küzdő Luka Čiča

Novemberi zúzmara

Anaptár szerint a november még őszi hónap, ám az időszak második felében már nemegyszer téliesre fordul az időjárás. Reggelre kelve vastag dér lepi a fűszálakat, jégvárta feszül az út menti pocsoljakon, s kókadtan csüngenek az aszatnak és a bogáncsnak a hónap elején talán még lilán virító, kései virágai.

Novemberben gyakran áztatja hideg, szitáló eső a határt, hajnalban sűrű köd gomolyog a rétek fölött, s a nedves, szürke függöny olykor csak dél felé szakadozik fel vagy akár egész nap megmarad. Amikor decemberre fordítjuk a naptárt, mindinkább teret nyer a tél. Nehéz felhők úsznak az égen, néha akár egy hétig sem bukkann elő a napkorong, de ha mégis, a nyáron és kora ősszel oly forró sugarai ekkorra langyosan simogatóvá szelődülnek. Amikor azután újra összezárul a felhőkárpit, s lassan ólomszürkévé sötétedik az ég, hirtelen enyhül a szél, s furcsa, várakozó csend üli meg a határt. A magasból eleinte szégyenlősen, apránként, később egyre sűrűbben, kerengve, libegve hullnak az első hópelyhek. Dél felé már kiadósan esik a hó, újból feltámad a szél, és szinte kergeti, sodorja maga előtt a könnyű hópihéket. Reggelre fehérbe öltözik a táj. Tétován ugrál és közben néha tanácstalanul rázza a talpait a májusban született mezei nyúl, s puha hókoloncok hullnak az ágakról, amikor a fenyves oltalmazó sűrűje felé igyekvő mókus nagy lendülettel átveti magát egyik fáról a másikra. A fehérbe burkolódzott nagy fenyők már a közelgő karácsony hangulatát idézik, a fagyöngy sárga bogycsiból télire az öreg tölgyesekbe húzódtott léprigók falatoznak jóízűen, s a mezők fölött repülő fekete varjak komor károგása a falusi templomtornyok ünnepre hívó harangszavával keveredik.

Ha a statisztikát nézzük, a január az év lehidegebb hónapja. Ha sok hó esett, a vastag fehér paplan jótékonyan védi a vetéseket, de ha egy rövidebb enyhe időszakot követően a felülete kérgesre fagy, nagyon megnehezíti az ölyvek és a baglyok zsákmányszerzését. Január, február – itt a nyár, szokták mondani, s nem véletlenül. Januárban már a fészkelőhely közelében van a hollópár, nászrepüléshez készülődnek a rétisasok, s a parkok öreg fáiról mind gyakrabban hallatszik a csuszka hangos, jókedvű trillája. A hónap derekán még többnyire jégcsapok lógnak az ereszekről, s jeges szél vágja arcunkba a szikrázó hópihéket, de a csuszka trillája már azt jelzi, hogy minden nappal kifelé megyünk a télből, s közeledünk a hóolvadással, ujjongó pacstivadallal érkező tavasz felé.

A november végi és a későbbi kirándulások sok látnivalót kínálnak a folyók és a tavak közelében. A Duna, Tisza partján sétálva különféle sirályokat nézegethetünk. A nagy termetű, sárgalábú sirályok lusta szárnycsapásokkal eveznek a folyó fölött, máskor a zátonyokon ülve árgus szemmel kémlelik a vizet. Ha a felszínen úszó hulladékokat vagy döglött halat pillantanak meg, nyomban rávetik magukat arra, s hosszasan üldözik szerencsés társukat, amely a megkaparintott falatot a csőrében tartva biztos helyre igyekszik menekíteni azt. A téli vizekre a viharisirály is jellemző, amelynek nemegyszer nagyobb csapatait is megfigyelhetjük. Az öreg madarak fehérek, csak a hátuk és a szárnyaik szürkék, evezőtollaik hegye fekete, néhány kis fehér folttal, a csőrük és a lábuk pedig sárgászöldek. A fiatalok barnásak, a farkuk fehér, a végén élesen határolt, széles, fekete szalaggal. A dankasirályok az előbbieknél kisebbek, s a tavasszal csokoládébarna fejük ilyenkor – a nyugalmi ruhában – fehér, csak a fültájékukon van egy sötét folt. A télen látható dankák jobbára észak, északkelet felől érkeznek hozzánk, kenyérdarabkákat koldul-

Vidra

nak a sétálóktól, s kora reggeltől szürkületig kavarognak a csatornabeömléseknél, ahol a víz mindig hoz valami táplálékot a számukra.

A Dunán és, amíg be nem fagynak, a tavakon, mocsarakon a nálunk telelő récefélék mellett rendszeresen láthatunk néhány szürke gémet és jégmadarat, a kormoránok pedig helyenként nagy csapatokban mutatkoztak. Ellepték a vizet, majd egy idő múltán kisebb csoportokra oszolva a magasba emelkedtek, s északnak repültek a folyó fölött.

A vidra nem alszik téli álmot, amit az tanúsít, hogy havas időben a hóban maradnak a nyomai, a jellegzetes, halszákkal teli ürüléke, a víz közelében pedig eleségének a maradványai. Nyomait követve azt is megfigyelhetjük, hogy rendszeresen használt úgynevezett váltói vannak. Ezeket közlekedik, amikor például a halastórendszerben az egyik tóból a másikba igyekszik.

A mezei pocoknál jóval természetesebb vízi pocok bundája felül vörhenyesen árnyalt fekete-barna, a hasoldala pedig fehéresszürke. Füle kicsinyek, alig látszanak ki a bundájából, s a farka is rövid, legfőlegb testhosszának a felét éri el. Ez a faj a csendes, kevésbé zavart helyeken nappal is tevékeny, növényeket rágcsál a vízparton. Jól úszik; a víz jellegzetes V alakú fodrozódását már messziről látni, amint a csatorna egyik partjáról a másik felé igyekszik. Ahol tartózkodóhelye közelében kertek vannak, azokban is felbukkanhat, megrágja a fiatal gyümölcsfák törzsét vagy a télire kint hagyott káposztából torkoskodik.

Sch. E.

Mezei nyúl

Mókus

Jégmadár

Három szeme van a hidasgyíknak

Szinte hihetetlen, de él egy olyan gerinces faj a Földön, amelynek három szeme van. Az Új-Zélandon honos hidasgyíknak a feje tetején, a bőre alatt van egy harmadik szeme. Sajnos azonban ez sem óvja meg a kihalástól.

A hidasgyíkok túlélték a jégkorszakokat, a vulkánkitöréseket, az ember megjelenését: ellenálló temreténynek bizonyultak az idők során. Most mégis a kihalás fenyegeti őket. Ezek a kedvesnek éppen nem nevezhető, tüskés testű, nagydarab hüllők Új-Zéland szigetén őshonosak. A lassú mozgású, akár száz évig is elélő tuatara fején a szokásos kettő mellett egy harmadik szemet is visel. A tudósok szerint ez azért alakult ki, hogy az állat a napsugarak UV sugárzása segítségével D-vitamint termeljen.

A megtermett, tüskés bőrű hüllő virágkorát a történelem előtti időkben élte, a földtörténeti triász korszakban fejlődött ki, és élő kövültként mindmáig őrzi a legősibb hüllők tulajdonságait. Sajnos mostanra alig néhány tucat példány él csak az Új-Zélandi szigetek környékén. Természetudósok szerint a jelenlegi globális felmelegedés azonban végső csapást jelenthet számukra: a meleg miatt egyre csak hívek jönnek a világra. Hogyan lehetséges ez? A tudósok megfigyelték, hogy a hidasgyíkok tojásaiból hím utód kel ki, ha a környezet hőmérséklete magasabb az átlagnál. Korábban az időjárás is más volt: kiegyensúlyozottabban követték egymást a meleg és a hűvös, hideg időszakok, így közel ugyanannyi hím és nőtény példány jött a világra. Amint eléri a 21 fokot a hőmérséklet, csak hím gyíkok jönnek a világra. Nőtény nélkül azonban ezek az egyedek képtelenek a szaporodásra.

A tudósok éppen ezért olyan programot dolgoztak ki, amellyel segíthetik a nőtények világrajöttét. Az összegyűjtött hidasgyíkjásokat laboratóriumban keltetik ki, ahol előre meghatározzák a hőmérsékletet. A kikelt kis gyíkokat azután szabadon engedik eredeti élőhelyükön, hogy szaporodni tudjanak.

Hogyan alszanak a delfinek?

A delfinek rendkívül intelligens állatok. Igen tanulékonyak, és szívesen együttműködnek az emberrel. Ugyanakkor bámulatosan erősek is: 20–40 kilométeres sebességgel úsznak óránként, és ezer lóerő erejével dobják magukat a víz fölé. Ahogy minden vízben élő emlősállatnak, úgy nekik is rendszeresen ki kell emelkedniük a víz alól, hogy levegőt vegyenek. Nem fenyegeti őket a megfulladás alvás közben?

A palackorrú delfin agya 250 grammal nagyobb, mint az emberé. Az idegsejtek sűrűsége körülbelül azonos, de a delfin agykérge jóval több rovátkát, barázdát és tekervényt tartalmaz! Alakja két, egymás mellé helyezett bokszesztyűre emlékeztet, tehát kerekesebb, mint az emberé. Amerikai kutatók számítógéppel tesztelték a delfinagy gyorsaságát. Megállapították, hogy hatszor gyorsabb az emberi agynál. Azt még nem tudják, hogy képes-e ugyanannyi információ tárolására. Mint minden emlősállatnak, a delfineknek is rendszeresen levegőt kell venniük, még alvás közben is. Ezért a delfin csak az agyának egyik felével alszik, a másik fele éber marad, és dönt arról, hogy mikor kell a víz felszínére emelkednie, hogy levegőt vegyen. Orrnyílása vízbemerüléskor lezárul.

Pizsamát kapott az allergiás ló

Minden ló életét meg tudják keseríteni a szúnyogok és a legyek, de a legtöbbször csak bosszúságot okoznak a vérszívók, magát a csípést meg sem érzik. De Gracie May valósággal szenvedett az allergiája miatt. A legtöbb ló és hasonló állat csak „legyint” egyet a farkával, ha már nagyon idegesítik őt a körülötte zümmögő legyek és szúnyogok, ám az angliai Bristol közelében élő Gracie May életét szó szerint megkeserítették a vérszívó rovarok. A HorseWorld lakója ugyanis annyira allergiás mindenfajta csípésre, hogy a bőrén hatalmas hólyagok keletkeztek minden egyes alkalommal, kibírhatalan viszketést okozva ezzel az állatnak – és még csak küzdeni sem tudott ellene, érthető módon: hogyan is vakarhatta volna meg magát?!

Most azonban megérkezett a megoldás, mégpedig eléggé különös formában. A British Airways, Anglia légitársasága egy különleges pizsamát készített a kancának, amely a nyakától a farkáig teljesen

beborítja, csak a fejét hagyta szabadon, ráadásul abból a különlegesen puha anyagból készült, amelyből a repülőek első osztályain utazó utasok hálóköntöse. „Meg voltunk lepve, de nagyon örültünk a felajánlásnak az első osztályú hálórúhát illetően. A látogatók közt már eddig is nagyon népszerű volt, amióta 2001-ben megérkezett a HorseWorldbe, de arra sosem számítottunk, hogy az első osztályon repülhetne” – mondta Richard Wyatt, az istálló képviselője. Ám mióta repülés nélkül is kijár neki az első osztály pizsamája, azóta „a többi ló, póni és szamár nagyon irigyli” őt.

Akármiképp csűrjük, csavarjuk,
Szép, aki gazdálkodni tud;
Ilyennek aztán az adósság
Nem köt nyakába háborut;

...

...szóval, mátul fogva
Takarékos fiú leszek,
Minden garast úgy megbecsülök,
Miként apám, a jó öreg.

(Petőfi Sándor:
Takarékosság, részlet)

Biztos hallottátok a tévében, meg az újságok is cikkeztek róla, hogy október utolsó napja a takarékoság világnapja. Olvastam, hogy nagyon hasznos lenne, ha az iskolában titeket is megtanítanának a tudatos takarékosagra. Egy tantárgyat is beiktathatnának, melynek keretében arról tanulhatnátok, hogyan kell a pénzt jól beosztani, és pedig a zsebpénz egy részét. Ugyanis egyesek rögtön elköltik, amint megkapják, mások hónapokig spórolgatnak. Van, aki mindig pénzhányban szenved, más meg ügyesen beosztja, okosan gazdálkodik. Aki félreteszi a zsebpénzt vagy a születésnapra kapott összeg egy részét, vásárolhat majd magának egy különlegesebb dolgot.

Ezúttal az óbecsei Samu Mihály iskola tanulói, az ötödikes **Guti Bolárka, Surján Orsolya**, a hatodikos **Varga Klaudia, Csanak Viktor** és a nyolcadikos **Mede Rita** meséli el, hogy mi mindennel lehet otthon takarékoskodni, jól tudnak-e gazdálkodni a zsebpénzükkel.

Ritának komoly tervei vannak. A nagyszülőktől kapott pénzét, euróját a bankban tartja, hogy kamatozzon...

– A nagyszüleim kikötötték – meséli elsőként Rita –, hogy a bankban helyezzük el a pénzt, amit kaptam tőlük, ugyanis tudják, hogy ha pénzt kapok, egy héten belül biztos, elköltöm egy szép blúzra vagy olyasmire, amire nincs is szükségem. Apukám az Uni Credit Bankban kötötte le az eurómat. Így majd kamatozik, s lesz pénzem nyaralásra. Az a vágyam, hogy egyszer eljussak Párizsba. Az idén is az én pénzből mentem a tengerre. A Sever Đurkić iskola magyartanárnője, Zapletán Erika szervezte a nyaralást, s velük mentem. Biztos szervez még görögországi és párizsi kirándulást is, s oda is elmegyek. Erre költöttem a megtakarított pénzemet. Meg hát itt a bérmlás. Oda is sok pénz kell, mert nagy vendégséget szeretnék rendezni...

Viktor is hasonlóan gondolkodik, mint Rita. Csak ő Németországba szeretne kijutni, a rokonokhoz.

Takarékoskodj, gazdálkodj okosan!

– Én sem költöttem el azt a pénzt, amit a születésnapomra szoktam kapni a szüleimtől, nagyszüleimtől – folytatja Viktor a takarékosággal kapcsolatos eszmefuttatást –, hanem összegyűjtöttem. Az én euróm is a bankban van. Majd, ha nagy leszek, repülök vel Németországba utazok a rokonokhoz.

Boglárkéék is takarékoskodnak otthon, ahogy csak tudnak. A víz, a villany drága, s ha nem vigyázunk, sokat fogyasztunk.

– Nálunk mostanában nekem kell a családban a legjobban vigyázni, hogy ne égyjen ott a villany, ahol nem tartózkodunk, ne folyjon a víz hiába – jelenti ki Boglárka. – Ha a testvérem nem zárja el a vizet, mindig én csavarom el a csapot. Meg a villanyt is mindig nekem kell utána leoltani. Igaz, még csak hétéves, de lassan neki is meg kell tanulnia, hogy ne pazaroljuk fölöslegesen a vizet, villanyt, mert sok kicsi sokra megy. A számítógépet is rendszeresen kikapcsolom, ha már nem használom. Nálunk a lakásban minden helyiségben takarékos égő van. A tüzeléssel is takarékoskodunk. Fával, csutkával tüzelünk, s mivel cserépkályhánk van, mi csak este gyújtunk be, és így másnap is meleg van.

Klaudia az újrahatszónítás híve. A kinőtt dolgait nem dobja el, hanem:

– Megtanultam varrni – kezd a mesélésbe Klaudia –, s a kinőtt ruháimból új dolgokat csinállok. Pólókból, farmernadrágból ízléses táskákat varrok. Azt is tervbe vettem, hogy a kinőtt dolgaimból sok táskát készítek, kiviszem a piacra, és árulom. Eddig nem árultam, de ajándékba már vittem saját készítésű táskát. Kupakokból meg díszeket alkotok.

Orsolyának csak az apukája dolgozik, s bizony nagyon meg kell gondolniuk, mit vegyenek, tehát jól kell gazdálkodniuk, hogy elég legyen a fizetés.

– Mi is takarékoskodunk otthon a vízzel, gázzal, árammal, de főleg a pénzzel. Mivel csak apukám keres, bizony be kell osztani. Anyukám mindig megveszi az élelmiszert, a maradék pénzt félreteszi, hogy ha valamire kell, legyen. Mi csak azt vesszük meg, ami szükséges. Most kabátot kaptam, mert a régit kinőttem. Én is szoktam a mamától, anyukámtól születésnapra pénzt kapni, de nem költöttem el csokira, meg más édességre, hanem összegyűjtöttem. Most is vettem egy cipőt a pénzemen. Megértem, hogy be kell osztani a pénzt, s nem is vagyok követelőző. Azért én is szeretnék már egy körömlakkot! – fejezi be beszélgetésüket Orsolya.

Koncz Erzsébet

Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

November 8.

Zsombor, Kolos, Gotfríd, Hódos, Karád és Kasztor napja.

Zsombor: Szláv eredetű régi magyar személynév, a Zombor alakváltozata. Jelentése: bölény.
Hódos: Magyar eredetű név. Jelentése: hódvadász.

1656. XI. 8. (356 éve)

Megszületett Edmond Halley angol matematikus és csillagász. Először számolta ki a róla elnevezett üstökös pályáját. Az üstökös 76 évente tér vissza a Föld közelébe.

1793. XI. 8. (219 éve)

Párizsban megnyílt a Louvre Múzeum.

November 9.

Tivadár, Fedor, Teodor, Bozsídár, Nátán és Ugron napja.

Tivadár: Görög, latin eredetű név, a Theodor név magyar megfelelője. Jelentése: Isten ajándéka.

Ugron: Szláv, magyar eredetű név. Jelentése: magyar.

1997. XI. 9. (15 éve)

Európában a feltalálók napja. Hedy Lamarr színésznő és feltaláló születésnapjának tiszteletére, aki kitalálta az ugró kódos adó-vevő rendszert, amit torpedók irányítására használtak. Később ez a találmány lett az alapja a bluetooth- és wifi-hálózatok és más modern kommunikációs rendszerek működésének.

1929. XI. 9. (83 éve)

Budapesten megszületett Kertész Imre, az egyetlen irodalmi Nobel-díjas magyar író. Kertész Imre mindössze tizenégy éves volt, mikor zsidó származása miatt Budapestről németországi munkatáborokba került. Megjárta és túlélte többek között Auschwitz és Buchenwald koncentrációs táborait. Hazatérte után fizikai munkából és újságírásból tartotta el magát, és 1960-ban elkezdte megírni élményeit. A könyv 1973-ban készült el, és 1975-ben Sorstalanság címen látott napvilá-

got. A holokausztzmájú mű nem talált kedvező fogadtatásra, így Kertész a továbbiakban fordításokból élt. A Svéd Akadémia 2002-ben a következő indoklással ítélte Kertész Imrénék és Sorstalanság című könyvének az irodalmi Nobel-díjat: „Egy írói munkásságért, amely az egyén sérülékeny tapasztalatának szószólója a történelem barbár önkényével szemben.” A regény teljes terjedelmében olvasható a Digitális Irodalmi Akadémia weblapján.

November 10.

Réka, Leó, Tibor, Tünde, András, Florencia, Florentina, Jusztsusz, Delinke, Mátká, Rusztem és Virginia napja.

Réka: Török, hun, magyar eredetű név, a mondákban Attila feleségének a neve. Jelentése ismeretlen. Más magyarzat szerint, Ótörök eredetű, így az Arian névből származik. Jelentése: tiszta úrnő.

Virginia: Latin eredetű név. Jelentése: lány, hajadon.

1871. XI. 10. (141 éve)

Henry Morton Stanley brit újságíró és Afrika-kutató a Tanganyika-tó melletti Udzsidiban megtalálta az elveszettek hitt David Livingstone utazót, kutatót és hittérítőt. Livingstone 1856-ban elsőként utazta be Dél-Afrikát a nyugati részétől a keletiig. Mivel négy évig semmi hírt nem kaptak róla, a New York Herald megbízta Stanleyt a felkutatásával, aki nyolc hónap múlva a Tanganyika-tónál így üdvözölte az eltűnt hittérítőt: „Dr. Livingstone, ha jól sejttem.”

1983. XI. 10. (29 éve)

A Microsoft kiadta a Windowst, ami (akkor még csak) az MS-DOS bővítése volt egy grafikus felülettel.

November 11.

Márton, Andor és Atád napja.

Márton: A latin Martinus név rövidült, magyar formája. Jelentése: Mars hadistenhez hasonló, harcias, bátor.

Atád: Török, magyar eredetű név, az Ata név -d kicsinyítő képzős származéka. Jelentése: apa, apácska.

317. XI. 11. (1695 éve)

Szent Márton ünnepe. Pannóniában (Sabaria) született 316-ban vagy 317-ben a tours-i katolikus püspök. 15 éves korában a római hadseregbe sorozták. Katonaéveiben vitézsége mellett kitűnt jólelkűségével, felebaráti szeretetével, a betegek és a szegények iránti részvételével, egyszerű életmódjával. A legenda szerint Galliában, Ambianum

(ma: Amiens) város kapujánál télen egy didergő koldusnak adta köpenye felét. Tours-ban található sírja zarándokhely lett.

1918. XI. 11. (94 éve)

I. Károly császár lemondott Ausztriáról, november 13-án IV. Károly királyként pedig magyar trónjáról is.

November 12.

Jónás, Renátó, Márton, Krisztián, Emil, Levente, Renáta, Emánuel, Emilián, Jozafát, Líviusz, Tihamér, Aba, Abád, Abbás, Abod, Bács, Hümér és Keresztély napja.

Jónás: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: galamb.

Hümér: Magyar nyelvújítók a Fidél név magyarítására a hú melléknévből alkották. Jelentése: húséges.

1840. XI. 12. (172 éve)

Megszületett Auguste Rodin francia impresszionista szobrász (A csók, A gondolkodó).

1955. XI. 12. (57 éve)

Hetvenhét éves korában meghalt Hajós Alfréd műépítész, versenyző, labdarúgó, az első magyar olimpiai bajnok, az első újkori olimpiai játékok kétszeres bajnoka. Az akkor 18 éves építész mérnök-hallgató az athéni Zea öböl jéghideg vizében előbb a 100, majd rövid pihenő után az 1200 méteres gyorsúszásban is a legjobbnak bizonyult. Tervezője volt a Margit-szigeti sportuszodának, amely napjainkban már a nevét viseli.

November 13.

Szilvia, Jenő, Bulcsú, Szaniszló, Miklós, Kilián, Arkád, Eugén, Kilény és Szolón napja.

Szilvia: Latin eredetű név, a Szilviusz férfinév női párja. Jelentése: erdő, erdei.
Kilián: Kelta eredetű név, a magyarba latin közvetítéssel került. Jelentése: szerzetes, remete, cellában lakó.

1789. XI. 13. (223 éve)

Benjamin Franklin amerikai elnök és híres föltaláló egy barátjának a következő szavakat írta: Semmi sem biztos a világon, csak a halál és az adó...

1955. XI. 13. (57 éve)

Megszületett Whoopi Goldberg (eredeti nevén: Caryn Johnson) amerikai színésznő. 1991-ben a Ghostban nyújtott alakítását Oscar-díjjal tüntették ki.

November 14.

Aliz, Szidónia, Erzsébet, Vanda, Huba, Klementina és Jozafát napja.

Aliz: Héber, germán, francia, angol eredetű. Az Alice névből származik, mely az Adelheid, Alexandra, Aloysia, Elisabeth nevek önállóult francia és angol becézője. Jelentése: nemes, harcos, bölcs.

Huba: Ismeretlen eredetű régi magyar személynév.

1859. XI. 14. (153 éve)

Elkészült a fizikus és feltaláló, Jedlik Ányos dinamója. A világhírű fizikaprofesszor Csallóközben, Jedlik István néven született. Az Ányos nevet a bencés rendben kapta, miután 1817-ben Pannonhalmára ment teológiát tanulni. Az ő nevéhez fűződik többek közt a szódavíz-előállító készülék és a forgómotor feltalálása. Dinamóját 1859-ben készítette el, élete hátralevő negyven évében pedig összesen mintegy 80 találmányt valósított meg részben vagy teljesen.

1863. XI. 14. (149 éve)

Megszületett Leo Hendrik Baekeland belga származású amerikai kémikus, a Velox fotópapír és a bakelit feltalálója. Ez rendkívül sokoldalúan felhasználható és formatartó műanyagnak bizonyult, és a celluloiddal szemben nem volt kifejezetten gyúlékony sem. A bakelitet még ma is használják, ebből vannak pl. a fali dugaljak, hőterhenlőnek is kitétt „fekete alkatrészei” valamint a villanyégő-foglatok többsége.

A görögök több mint fél évezreden át senkitől sem zavartatva éltek életüket, és fejlesztették a görög műveltséget. Athénban eljutottak a politikai és a gazdasági fejlődés lehető legmagasabb fokára, és mind Athén, mind pedig a többi görög városállam féltékenyen őrizte szabadságát. Amikor függetlenségüket a hatalmas perzsa birodalom részéről veszély fenyegette, a kis görög városállamok csodalatra méltó hősiességgel védték szabadságukat. A példájukból látható, hogy egy maroknyi népet sem könnyű legyőzni, ha a szabadságát hősiesen és elszántan védi. Amikor a görögök létének vagy nemlétének kérdése forgott kockán, összefogtak és hősiesen harcoltak a rájuk törő perzsa hatalom ellen.

A perzsa birodalom kialakulása

A Perzsák ősidők óta a mai Irán délnyugati részén (Perzsiában) éltek. Az i. e. 6. század derekán hatalmas államot, birodalmat hoztak létre.

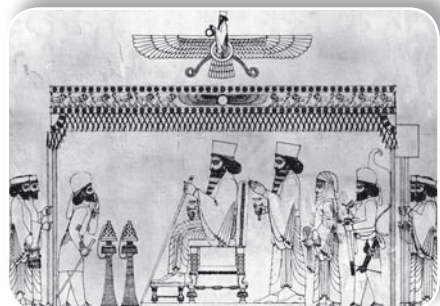
Az indoeurópai népek egy másik csoportja a Fekete-tengertől és a Kaszpi-tengertől északra széles ívben szóródott szét, és lehet, hogy ezek a népcsoportok erről a vidékről ereszkedtek lassanként délebbre, arra a területre, amelyet ma Irán néven ismerünk. Innen egy részük tovább terjeszkedett India felé (i. e. 2000–1500?), míg az ott maradtak megsokasodtak az iráni fennsíkon, és eléggé megerősödtek ahhoz, hogy először elfoglalják Asszíriát (i. e. 650.), majd Babilóniát (i. e. 538.). Egy másik indoeurópai törzs Elámban telepedett le. I. e. a 9. században kezdenek szerepelni az asszír felírásokban a médek, akik az elámiaktól keletre lakó perzsákkal közeli rokonságban álltak. Ekkoriban még törzsi rendben éltek, és nem egyesültek egyetlen király uralma alatt.

Időszámításunk előtt a 9. században az elámiták, akiknek a fővárosa Szúza volt, civilizációjuk és hagyományaik pedig olyan régiek, mint a sumeroké, hirtelen eltűntek a láthatárról. Úgy látszik, a perzsa hódítók megrohanták és magukba olvasztották őket. Szúza városa a perzsák kezébe került.

A médek első királya Kiaxaresz volt, aki minden médek királyának nevezte magát. A médek és a perzsák belső küzdelme oda vezetett, hogy i. e. 550-ben a perzsa Kúrosz jutott a méd király trónjára. Ebben az időben Kúrosz birodalma keleten Indiáig, nyugaton a Földközi-tengerig terjedt.

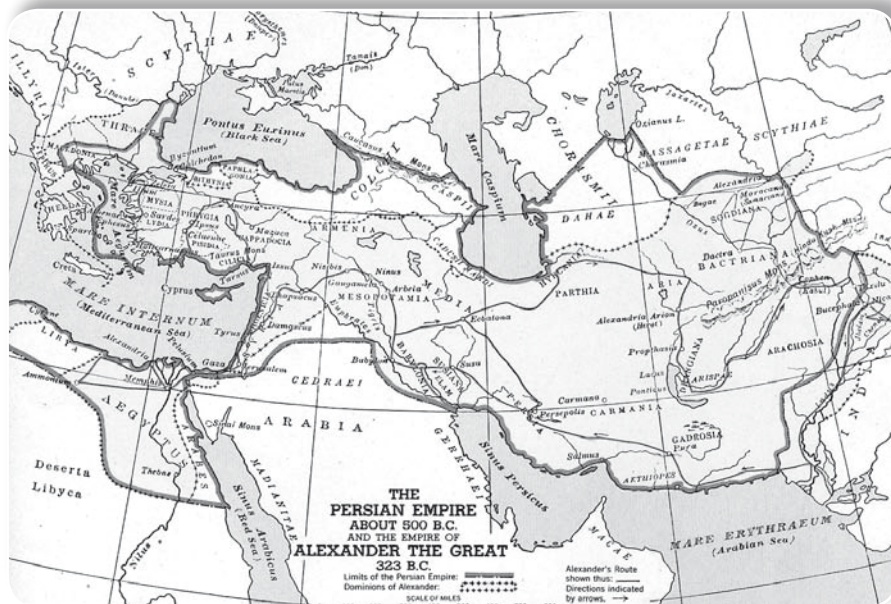
A perzsák elfoglalják Lídiát

Csak egy uralkodó volt az akkori világban, aki tisztán látta, milyen óriási hatalom fenyegeti országát: Krózus, Lídia királya. Kró-

Dárius

A perzsa birodalom kialakulása és fejlődése

A perzsa birodalom

zus elhatározta, hogy minden erejével gátat vet a perzsák hatalmának. Mielőtt azonban bármire is elszánta volna magát, a delphoi jósdához fordult tanácsért. Krózus meghagyta embereinek, hogy kérdezzék meg az orákulumoktól (mindentudó bölcsek, jósek), hogy megtámadja-e a perzsákat? Amikor a lídiaiak megérkeztek a szent helyekre, és bemutatották az áldozati ajándékokat, kérdéssel fordultak az orákulumokhoz, s így szólottak: „Krózus a lídiaiak királya, aki följajnlja nektek ez ajándékokat, melyeket jóslataitok érdemelnek, és újból megkérdi tőletek, vajon megtámadja-e a perzsákat?” Ily kérdéssel fordultak mindkét orákulumhoz, s mindkettőtől egybehangzó választ kaptak, és pedig azt, hogy Krózus, ha a perzsák ellen hadba száll, nagy birodalmat fog elpusztítani... (Kétfélelemű felelet?)

Amikor a válaszokat meghozták, Krózus örvendezett, és biztosra vette, hogy a perzsa birodalom az, melyet el fog pusztítani. Jutalmul a jósda minden papjának két mérő aranyat küldött! Ez óriási ajándék volt, nemhiába mondták, hogy mesés gazdagságú ókori király, vagy annyi az aranya, mint Krózusnak.

Krózus és Kúrosz eldöntetlen csatát vívtak Lídia és Perzsa határán, de Krózus meghátrált. Kúrosz perzsa király nyomon követte őt, s Kró-

Kúrosz sírja

zus király fővárosának, Szárdisznak falai alatt újra megütköztek. A lídiaiak fő ereje a lovaságuk volt. Kitűnő lovasok voltak, és hosszú lándzsákkal harcoltak. Kúrosz, amikor látta, hogy a lídiaiak csatasorba álltak, a lovaságuktól való félelmükben a méh Harpágosz tanácsára összegyűjtötték a teherhordó tevéket, és lovasági harcosokat ültettek a hátukra, majd elrendelték, hogy az első csatasorba álljanak. Kúrosz a tevéket azért állította csatarendbe, mert a ló fél a tevétől, nem tudja elviselni sem a látványát, sem pedig a szagát. Ezáltal Krózus lovasága hasznavehetetlenné vált, Krózus minden reménye romba dőlt. Tizennégy nap alatt foglalták el a perzsák Szárdiszt és Krózus fogságba esett...

Hérodotosz görög történész leírása szerint, Kúrosz fia, Kámbüszész követte a trónon, aki i. e. 525-ben Egyiptom ellen vezetett hadjáratot. A döntő ütközetet a Nílus deltájában vívták. A perzsák győzelmüket követően elfoglalták Memfisz városát és Egyiptom legnagyobb részét. A krónikák szerint Kámbüszész Egyiptomban megőrült. Trónjának nem maradt örököse. A méd Dárius, Kúrosz egyik főtanácsadójának fia követte a trónon i. e. 521-ben.

I. Dárius birodalma nagyobb volt az eddig tárgyalt minden birodalomnál. Magában foglalta Kis-Ázsiát, Mezopotámiát, a Kaukázus vidékét, Egyiptomot, Médiát, Perzsiát az Indus folyóig. Roppanó birodalmának közigazgatása alaposan meg volt szervezve. Kiépített utak sűrű hálózata kötötte össze a tartományokat. Királyi postahivatalok működtek mindenfelé, válogatott postalovak szállították a kormány hírvivőjét. Az Égei-tenger keleti partjain levő görög városok is elismerték Dárius hatalmát.

Összeállította:

Uri Ferenc történész

Lottónyertesként...

Sokan álmodoznak arról, milyen jó lenne megnyerni a lottót, s Fortuna jóvoltából egy csapásra gazdagnak lenni. Ilyenkor meglódul a fantázia, mire is lehetne elkölteni azt a sok-sok pénzt. Jönnek az újabbnál újabb ötletek, mit kezdünk a milliókkal. S mikor gondolatban számba vesszük, mi mindenre vágyunk, s arra mennyit költenénk, rájövünk, hogy a lottónyereményünkéből még mindig olyan sok maradna, amivel már nem tudnánk mit kezdeni. Ekkor saját szükségleteink mellett már azon kezdünk gondolkodni, kinek és hogyan tudnánk segíteni, hogy mások élete is könnyebb legyen. Legalábbis ezt mondják a szabadkai Đuro Salaj iskola tanulói, az ötödikes **Szabó Tímea**, a hatodikos **Varga Dániel**, a hetedik osztályos **Párdity Lídia** és a nyolcadikos **Kovács Krisztián**, akiket arról faggattunk, hogy ha nyernének a lottón, mire költenék el a pénzt.

Timi nagyon örülne, ha az övé lenne a lottó főnyeremény, mert akkor valóra válthatná édesanyja álmát, és elköltözhetnének Magyarországra. Az édesapjának pedig abban tudna segíteni, hogy a gyümölcsösükben lévő ház építéséhez munkásokat fogadjanak, s így az apukájának nem kellene mindent egyedül csinálnia.

– A testvéremnek vennék egy házat, meg persze magamnak is. Nagyon szépen berendezném, ahogy azt a magazinokban is láttam. Lenne medence, szauna, konditerem, a kertben játszótér, meg vennék laptopot, nagy tévét, ékszereket, meg egy autót, mondjuk egy BMW-t. Az apukámnak pedig

egy motort. A család minden tagjának lenne autója, sőt lehetne saját repülőm is. Elvinném a családot a tengerre, valamelyik szigeten élnénk, amíg itt tél van. Utazgatnánk mindenfelé, meg a pénzből nyitnék saját céget. Segítenék az árvaházaknak, a kórházaknak is, hogy a betegeknek jobb legyen.

Dani a pénzből elsősorban a családjának és a rokonainak segítene. A nyereménye egy részét nekik adná, költsék, amire akarják, hogy könnyebb legyen az életük.

– Ami megmaradna a családomnak, abból megvenném mindent, amire szükségünk van. Például egy nagyobb házat, ahol mindenkinek lenne saját szobája fürdőszobával, számítógépe, tévéje. Megvenném a legjobb mobiltelefont, meg magamnak egy Audit, de mindenkinek lenne saját kocsija, és lenne bejárónőnk is, aki segít anyunak. Segítenék a szegényeken is, a nyeremény egy részét biztosan nekik adnám. A pénz nem boldogít ugyan, de könnyebbé teszi az életünket, és én örülnék, ha megnyerném a lottót. Igaz, erre semmi esélyem, mert nem szoktunk lottózni, de azért jó lenne.

Lídiaék sem lottóznak, de azért a nyerevénynek az ő családjában is lenne helye.

– Vennék egy olyan lakást, ahol elfér a család, mindenkinek lenne számítógépe, plazmatévéje, lenne egy BMW-nk, meg takarítónőnk, aki segít anyunak. Magamnak is vennék egy házat, hogy ha felnövök, akkor oda költözhessek. Ha sok pénzünk lenne, akkor nem kellene egyikünknek sem dolgoznia, körbeutaznánk a világot. Elmen-

nénk a tengerre, és hónapokig ott lennénk. Nagyon szeretnék elutazni Görögországba, de szívesen elmennék Egyiptomba, Amerikába is, meg mindenfelé. Szerintem jó lehet gazdagnak lenni, biztosan boldogabbak lennénk, és akkor kevesebbet veszekednénk. A pénz egy részét arra költeném, hogy segítsek az embereken. Például, hogy legyen elég gyógyszer, hogy a betegek meggyógyuljanak. Jótékonykodnék is, segítenék a családoknak, hogy a gyerekeiket jobb körülmények között nevelhessék fel, mert szerintem fontos, hogy amink van, azt megosszuk másokkal.

– Mi sem szoktunk lottózni, de a testvérem a barátaival közösen néha vesz kárpáros sorsjegyet, bár nem hiszem, hogy nyerni fognak – mondja Krisztián. – Ha megnyerném a lottót, biztosan segítenék a szüleimnek. Egy szebb és jobb házat meg egy új kocsit vennék nekik, kicserélném a bútorokat, a technikai berendezéseket, erősebb számítógépünk és új tévénk lenne. Kastélyt vagy hasonlót biztosan nem vennék, meg jachtot sem, mert nem lenne rá szükségem, még ha meg is engedhetném magamnak, mert szerintem ezek a dolgok nem boldogítanak. Magamnak vennék egy kocsit, egy házat, és utazgatnék. A nyerevényemből viszont segítenék az országnak, hogy fejlődjön, és jobb legyen itt az élet. Nyitnék gyárat, így az embereknek lenne munkájuk, meg adnék pénzt olyan kutatásokra, ahol a különféle betegségek gyógy módját keresik.

Sztojánovity Livia

RÜGYFAKADÁS

Száll a madár

*Vándormadár, gépmadár,
Kismadár és jómadár.
Szeptemberben messze száll.*

*Vándormadár Afrikába,
A gépmadár Alaszkába,
Jómadár az iskolába.*

*Afrikában meleg van,
Alaszkában hideg,
Jómadárnak iskolában
Melege van, s csupa ideg.*

*Száll a madár messze-messze,
Vagy északra, vagy délre.
Csak a jómadár marad egy helyen,
A sarokban térdepelve.*

Nyári Zsolt, 6. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Játszom az életem

Valóban színház az egész világ. Minden embernek megvan a saját színdarabja, szerepe.

Mindenki a saját életének a főszereplője.

Amikor még kisbabák voltunk, a közönség szerepét töltöttük be, tanultunk a körülöttünk lévő szereplőktől, elsősorban a szüleinktől. Elkezdtünk növekedni, már nemcsak nézők, hanem szereplők voltunk, és lassan-lassan megkaptuk a főszerepünket. Ahogy növekedtünk, úgy kaptuk a nehezebb feladatokat. Ami csak körülvesz minket, az egy óriási színpad. Kedvünkre díszíthetjük, színezhetjük és átalakíthatjuk. Minden ember megválasztja, vagy véletlenszerűségből kapja meg a szerepét. Egy színdarabnál fontos, hogy legyen sűgő, aki segít a szereplőnek. A mi életünkben az ő helyüket a szüleink, tanítóink, egyszerűen az idősebbek töltik be, hiszen ők már sok mindent megtapasztaltak.

A főszereplőnek egyedül kell eldöntenie, hogyan akarja leélni az életét, és mely más szereplőkkel együtt.

Lackó Márta, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Röplabdamerkőzés

Van, hogy néha elmarad egy-egy óránk, és akkor torna van helyette.

Ez az eset is egy olyan napon történt, év vége felé. Mivel másoknak is épp tornaórájuk volt, így azokkal tornáztunk együtt. Nem lényeges, hogy azok kik voltak. Egész órán versengtünk a másik osztállyal, és a végén jött a kedvencem, a röplabda. A fiúk a fiúk ellen játszottak, a lányok a lányok ellen. Nem mondhatnám, hogy nehéz mérkőzés lett volna. Természetesen nagy előnnyel győztünk. Mikor a fiúk játszottak, akkor a lányok szurkoltak nekik teljes torkukból. Volt, aki úgy kiabált, mint egy sakál, sőt volt, akinek el is ment a hangja. Persze hogy a másik osztály is elkezdett utánozni minket a szurkolásban. Mikor a fiúk játszottak, akkor nagyon izgultunk, hogy mi lesz. Mindenki szeme a labdára szegeződött. Sírí csönd volt, mikor az egyik fiú szervált. Utolsó menet, egy pont, és nyerünk. Látszott a másik osztályon, hogy már feladták. S akkor az ő osztályukból szervált egy fiú. Van egy olyan mondás, hogy kicsi a bors, de erős. Hát most rá csak a kicsi az igaz. Mikor szervált, akkor a labda át sem repült hozzánk! Nagy öröm volt nálunk, a másik osztály tagjai viszont leszegett fejjel búsultak.

Mindig azt mondják az osztályunkról, hogy a rosszak közé tartozunk. Hát ezen el lehet gondolkodni! De ha tornáról van szó, akkor verhetetlenek vagyunk!

Surányi Anett, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Önéletrajzom

A napvilágot 1998. április hónap 5-én, pontosan virágvasárnap láttam meg a szívemnek még ma is oly kedves városban, Szegeden, Szekeres Bálint Gabriella és Szekeres Andor elsőszülött gyermekeként.

A szüleimnek már az első pillanatban megmutattam, hogy ki a főnök a családban. Már kisbabaként is mindig kimutattam az akaratom. De, hogy az akaratom ne csak sírás által tudjam kifejezni, a beszédet is igen hamar elsajátítottam.

Bölcsődés és óvodás éveim csak játékkal teltek, amire a vége felé már eléggé rá is untam. Erre az időszakra már nem is igazán emlékszem. Csak egy valami hagyott bennem nagy nyomot: örökre megutáltam a zöldborsót.

Az iskola sok újdonságot hozott. A tanító néni, a tankönyvek, az iskolatáska és a sok nagy gyerek mind nagyon furcsák voltak eleinte. Ekkor határoztam el azt is, hogy beiratkozom a zeneiskolába. Ez így is történt. Mindenki azon csodálkozott, hogy én milyen lelkes vagyok.

Tízéves koromban volt eddigi életem legfontosabb eseménye. Amikor megszületett a húgom, Anina. Jövetele új értelmet adott az életemnek. A tíz évi unalmas egyedülétem végre megszűnt. Ő az, aki még most is a legfontosabb nekem.

Az ötödik osztály eléggé nehéz volt. Megint kicsinek lenni a sok felsős tanuló között, a sok új tantárgy és a megannyi ismeretlen tanár megismerése elég nagy kihívás volt.

Az utazások mindig a családom kedvenc foglalatosságai közé tartoztak. Számos helyen jártunk már, mint például Köln, München, Bécs... De én mégis a párizsi utunkra emlékszem vissza a legszívesebben. Ha egyszer még megtehetem, vissza szeretnék menni oda.

Most pedig már ilyen „öreg” nyolcadikos fejjel, a zongora és a zeneiskola iránti lelkesedésemet kissé elveszítve, azon gondolkodom, hogy milyen is volt ez az én rövid kis életem. Volt számos rossz pillanatom. De én mégis inkább a sok jó és szép emléket dédelgetem, és remélem, hogy számtalan boldog perccel, élménnyel fog még az élet megajándékozni.

**Szekeres Laura, 8. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola, Magyarakanizsa**

„Valaki e szobában nem akar többé gyerek lenni...”

Valaki e szobában nem akar többé gyerek lenni, és ez a valaki én vagyok...

Hárman vagyunk testvérek, van egy fivérem és egy nővérem. A bátyám lakik a kisebb szobában, mert ő ott is elfér. A nővérem meg én osztozunk a nagyobb szobán, és mindenben alkalmazkodnom kell hozzá. Nem mindegy, hogy mikor televíziózik, mert sosem szeretnék ugyanazt a műsort nézni, és ezen sokszor összeveszünk, meg az ágyon, a párnákon is, mert ő mindig elveszi a kispárnát. Az íróasztal, a polcok és még a fal is vita tárgya, mert ő a festményeit rakja ki, és nem marad hely az én posztereimnek. Este, mikor elalszom, sokszor arra ébredek, hogy jönnek az üzenetek a mobiljára. Reggel, ha kimegy, mindig felébrezt, amiért sokszor mérges vagyok, mert nem tudok visszaaludni.

Bezzeg a bátyámnak! Neki van saját szobája, és az mehet oda, aki akar, és addig maradhat, ameddig csak akar! Nem kell osztoznia semmin, senkivel. Mehet a városba, nem kell pénzt kérnie senkitől, mint nekem. Addig aludhat, ameddig csak jólesik neki. Miért nem csinálhatják a fiatalabbak azt, amit akarnak? Erre anyu azt szokta mondani, hogy nem tudnánk egyedül főzni, mosni, nem lenne munkánk és pénzünk sem. Anyu azt mondja, hogy erre ne is gondoljak, mert ez nem fog egyhamar eljönni.

Jó lenne egy kicsit előre pörgetni az időt, hogy felnőtt lehessenek, és legyen házam meg jó munkám.

Turzai István, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A boldogság titka

Szombat délután van, bemegyek a boltba. Vásárlás közben találkozom néhány rég nem látott ismerősömmel. Együtt indulunk hazafelé.

Ramóna: Tényleg nagyon régen láttalak titeket. Mi újság nálatok?

Nikolett: Ű, csak a szokásos. Elkezdődött a sulis, úgyhogy tanulok. (Magabiztosan.) Az idén is osztályelső leszek.

Ramóna: Eldöntöttétek már, hogy milyen iskolában tanultok tovább?

Ádám: Még nem tudom, de fontosnak tartom, hogy rajtam kívül ne legyen jóképű fiú az iskolában. (Öntelten.) Igaz, kicsi a valószínűsége annak, hogy valaki szebb legyen nálam, de ha mégis megtörténne, az rosszul érintene.

Ramóna (csodálkozva): Neked ez tényleg ennyire fontos?

Ádám: Persze. Ha valaki szebb, mint én, az csökkenti az önbizalmam.

Edina (tolakodóan): Bocs, hogy közbeszólak, de nem hiszem el, hogy eddig nem vettétek észre.

Nikolett (gorombán): Mit?

Edina (nyújtott hangon): Az új ruhám. Eredeti Coco Chanel.

Ramóna (nem túl meggyőzően): Szép.

Edina: Persze. Tudom. Mutattam már az új telefonom? A legújabb modell.

Nikolett (csodálkozva): Téged ez tényleg ennyire boldoggá tesz?

Edina: Igen. Nekem ez fontos.

Ramóna: Nikolett, téged mi tesz boldoggá?

Nikolett: Ha mindenben a legjobb vagyok.

Ramóna (meggyőződéssel): Az lehetetlen.

Nikolett: Egyáltalán nem az. Én sosem hagyom, hogy más jobb legyen, mint én.

Ádám: Tudjátok, engem mi tesz boldoggá?

Edina: Tudjuk.

Ádám (ügyet sem vetve Edinára): Például egy tükör. Szerettem nézegetni magam benne... (Előkap egy tükröt a zsebéből.)

Edina (Ramónához): Na, és téged mi tesz boldoggá?

Ramóna: Ha olyanokkal vagyok körülvéve, akik fontosak nekem. (A többiek értetlenül néznek rá.) Tudjátok.... Család, barátok...

Ádám: Barátok?! Ugyan már... Én például itt vagyok magamnak. Szép vagyok, okos is vagyok, mi kell még?

Ramóna: De ha, mondjuk, tanácsra van szükséged?

Ádám (öntelten): Á, nekem úgyis mindig igazam van, megoldom a problémáimat. Nincs szükségem tanácsokra.

Nikolett: Nekem sincsenek barátaim, mert nincs rájuk szükségem. Az emberek kétszínűek. Meg akarnak akadályozni a céljaim elérésében. De én ezt nem hagyom. Mindenkit félreállítok az utamból, mielőtt ők tennék ezt velem.

Edina: Szóval eltaposod őket.

Nikolett: Így is lehet mondani.

Ramóna (Edinához): Te mitől vagy boldog?

Edina: Imádom, amikor a vadonatúj szerelésemben végigmegyek a sulis folyosóján, és utánam fordulnak a diákok, mert nekik sosem lesz olyan menő ruhátáruk, mint nekem. No, az a pillanat leírhatatlan.

Ramóna: Neked sincsenek jó barátaid?

Edina: De vannak. Akik felnéznek rám, azokat megtűröm magam mellett.

Ramóna (felháborodva): Nem hiszem el, hogy ennyire hidegen hagynak titeket az emberi kapcsolatok!

Nikolett: Nekem céljaim vannak, nem érek rá másokkal foglalkozni. „Emberi kapcsolatokkal” pedig nem megyek semmire.

Edina: Karrier ide vagy oda, szerintem a jó cuccok fontosabbak.

Ádám: Edina, mit érnek a jó cuccok, ha az ember csúnya? Sokkal lényegesebb, hogy szép legyek, márpedig én az vagyok.

Ramóna: No, sziasztok, én itthon vagyok. (Gyorsan bemegy a kapun.)

Edina, Nikolett és Ádám észre sem veszik, továbbmennek, és egyre hevesebben vitatkoznak. Ahogy távolodnak, elhal a hangjuk.

Tápai Ramóna, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

RÜGYFAKADÁS

Jövőbeli mesterségem

Én kicsi korom óta ápolónővér szeretnék lenni.

Már sokan próbáltak lebeszélni erről a szakmáról, mert nagyon sokan vannak, akik ezt a mesterséget tanulták. Én persze nem mondanék le a tervemről, mert szeretnék segíteni a betegeken (sajnos ezekből mindig is lesz). Remélem, hogy ebben a tanévben is sikerül minél jobban teljesítenem, és az átlagomon javítani, ezért bízom abban, hogy a felvételit is sikerül jól megírnom. Ami az átlagomat illeti, sajnos csak jeles tanuló vagyok, és a jeles tanulóknak kisebb az esélyük, hogy felvegyék őket a kiválasztott iskolába. Én Szabadkára vagy Becskerekre szeretnék tovább menni középiskolába. Amikor kicsi voltam, sajnos egy autóbaleset miatt bekerültem a kórházba, és hát elég sok ideig voltam bent, mert az orvosoknak meg kellett műteniük.

Ott nagyon jól bántak velem a nővérek és az orvosok is. Már akkor megkedveltem ezt a szakmát. Ha nem sikerülne bejutnom a nővérszakra, még nem döntöttem el, hogy akkor hova is megyek tovább.

Ezt szeretném a jövőbeli mesterségemnek, és erről az elhatározásról nem akarok lemondani.

Vince Szabina, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Szőlő, szőlő, de édes...

*Szőlő szeme, kerekedj,
kis fürtöcske, növekedj.
Süss, napocska fényesen,
szőlő legyen édesebb!*

*Szőlő, szőlő nőj nagyra,
hogy szüretelni lehessen!
Jó must legyen belőled,
vidámak legyünk tőled!*

Nagy Dávid, 3. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A testvérem

A testvéremnek Julián a neve, és most őt fogom bemutatni. Jó tesó, és ezért nagyon szeretem.

Ő 19 éves, 178 cm magas, és 70 kg-os. Barna, hosszú haja és barna szeme van. A tekintete kedves, és állandóan mosolyog, de mikor felidegesitem, mérges is szokott lenni. Általában farmernadrágot és pólót visel. Szereti a szüleinket és engem is. Igaz néha nehezebbre esik neki, ha megkéri anyuék, hogy segítsen, de azért megcsinálja. Reggel hatkor kel, és busszal jár Zentára iskolába. Délután kettőkor érkezik haza, majd ebédel és lefekszik aludni. Ezután tanul, számológépezik és gitározik, mert abban nagyon kiváló.

Van egy együttese, ahol szólógitározik és énekel. Este 10 óra körül szokott lefeküdni. Hétfőgőn eljár szórakozni, és a barátaival együtt tölti el az idejét. Sok haverja van, mert barátkozós és segítőkész. A felnőttekkel tisztelettudó, és mindig meghallgatja a tanácsait. A terve között szerepel, hogy egyszer egy híres zenekarban gitározzon, és hogy valamilyen főiskolát vagy egyetememet fejezzen be. Természetesen most a középiskolai érettségire készül.

Igyekezni, hogy a terve megvalósulhassanak, és ezért mindent megtesz. Szerintem talpraesett fiú, és képes lesz mindenre. Szeretném, ha én is egyszer a nyomdokaiba léphetnék, és még többre vinném, mint ő. Egyszóval kedvelem őt, és úgy gondolom, ez az érzés kölcsönös.

Gordán Carmen, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Sóskopói kirándulás

Egy meleg nyári napon elmentünk a Sós-kopóra. Ott volt apám, anyám, a nagymamám, a testvérem és én.

Az erdő mellett mentünk kocsival. Milyen volt az út? Poros. Kicsit tévelyegtünk. Végre megérkeztünk! Bekentük magunkat napolajjal. Mindenki fürdött, csak anyám nem mert. Végül mégis bejött a vízbe. Mindannyian úszkáltunk kicsit. Kezdődött a csatározás. Sárból formáltam golyókat. Az öcsémhez, Attilához vagdostam őket. Hű, de haragudott! Ő is formált sárból golyókat, és jól a fülemhez csapkodta. Ezért a mama mérges lett, és büntetésből belenyomta a sárba őt is. Azután elküldött bennünket mosakodni.

Így tisztán elmentünk virágot szedni. Ez volt a vasvirág. Sokat szedtünk, jutott belőle a vázába és szárításra is.

Mihályfi Máté, 5. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

A „magyar tengeren”

Ez a nyár nagyon gyorsan elmúlt. Most nem tudunk elmenni a tengerre, mint eddig. Ezért anyukám azt mondta, hogy megyünk a magyar tengerre. Ez a Balaton. Ami nem is tenger, hanem egy nagy tó.

Ott van egy kis háza a barátainknak. A víz sekély és sötét volt. Meszire beszéltem a barátaimmal, de csak a térdemig ért a víz. Ez vicces volt. Sokat játszottunk, vízibikliztünk és ugráltunk egy felfújható labdában.

Azért ez a nyár is jó volt. Bár lehetett volna hosszabb is.

Milan Markelić, 3. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

Egy napom jelenetei

Forró ágy. Nem hiszem el, máris reggel hat óra van. Ócska ébresztőóra! Gyűlölöm! Én őt, ő engem. Már párszor sikerült leütnöm az éjjeliszekrényről, de nem némult el. Sőt! Még hangosabb lett. Ez pedig az ő bosszúja irántam.

A szobából botorkálok kifelé. A fürdőszoba a célpont. Fogmosás, mosdás, a kegyetlenül kócos haj kifésülése. Több hajszál marad a kefében, mint a fejemen. Előbb-utóbb kopasz leszek. Egy újabb pattanás... Uramisten! Megáll az ész! Hogy nézek ki...

Az utcák kihaltak, még a madarak sem csicseregnek. Diákokkal teli iskolaudvar. Mindenki ásít, alig várjuk, hogy becsöngessenek, és minél előbb lerázzuk a mai iskolai kötelezettségeket.

Első óra német. Új anyagot tanulunk. Attila nagyon köhög. A múlt héten nem is jött iskolába az erős megfázás miatt.

Rossz hallgatni! Száraz, éles köhögés. Biztos fáj is neki.

Végre! Utolsó óra. Rajz. Kis pihenő. Pingálunk, és elkábulunk a színek világától. Az osztályban páran az éhségtől vannak elkábulva. A finom ebéd illatának gondolata csak úgy húz bennünket az orrunknál fogva haza.

Otthon. Édes otthon! Ebéd. Fincsi ebéd... Kutyasétáltatás. Ez a kutya megőrült! Húz, mint a bolond, tele van életerővel. Bezeg én... Alig élek. Nagyon fáradt vagyok. Beesteledett, késő délután van. Tanulok és olvasom a házi olvasmányt. Néha belepillantok a tévébe. Szeretem a külföldi műsorokat. Most épp a gyilkos cápáról szóló ismeretterjesztő film köti le a figyelmemet.

Rövid kutyasétáltatás. Aha! Bogyó is elfáradt, már nincs elemében.

Vacsora: kifli, virsli mustárral és tea. Nagyon jólesik. Majd megfuladok, úgy tömöm magamba.

Tusolás, fogmosás. A kócos hajamat majd a párnám fésüli ki. Puha párna, meleg ágy...

Az a fránya ébresztőóra! Gyűlölöm!

Cvejity Dianna, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Képeletünk madárként röpködhet a világ minden tájára, derül ki **Nyári Zsolt** tréfás hangú verséből. De hogy hogyan találjuk meg helyünket a világban, arra a hetedik **Lackó Mária** keresi a választ, s ebben Szekeres Laura önéletrajza, **Turai István** kamaszgondjai és **Cvejity Dianna** tömondatokban megfogalmazott napi programja segít.

A boldogság titka című jelenetben **Tápai Ramóna** kissé eltúlozva ugyan, de feltehetően javító szándékkal mutat rá a kerülendő tulajdonságokra (hiúság, törtetés, önteltség). Ramóna nem mondja ki véleményét, azt ránk, olvasóira bízza, de **Tari Eleonóra** Kék című versében és **Vince Szabina** meg **Gordán Carmen** fogalmazásában megtaláljuk a helyes utat az egymásra figyelés, a segítőkészség, a szeretet felé.

A mai Rügyfakadásba küldött írásokat a következőknek köszönöm:

Kisorozat: Karácsonyi Anita, Lackó Márta (3 írás), Martonosi Anita, Nyári Zsolt és Ördög Lóránt;

Magyarkanizsa: Bálint Fanni, Dobó Szabolcs, Pióker Bence, Rózsa Fanni, Szatmári Viktória és Szekeres Laura;

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Gyurcsik Heléna;

Pacsér: Csányi Ágnes, Dávid Tibor, Faggyas Ábel, Kancsár Flávia, Kolompár Vanessza, Nagy Mariann, Nyúl Sámuel Balázs és Szemesi Laura;

Szabadka, Kizúr István iskola: Csorba Viola, Kovács Martin és Milan Markelić; rajzot küldött: Bicskei Viktor, Csorba Viola, Györfi Gabriella, Horvát M. Vivien (2 rajz), Kovács Martin (2 rajz), Makai Dominik, Paoli Dávid, Péter György (2 rajz), Szupánovity Noel és Tót Szandra;

Szilágyi: Mendei Tamara és Stéc Kitti;

Törökbecse: Bakos Norbert és Mihályfi Máté;

Zenta, Emlékkisola: Baji Lidia, Horváth Kátai Krisztina, Katona Réka, Kovács Anikó, Krezsó Krisztián, Nagy Adrienn, Ollai Orsolya.

Üdvözlettel:

Tomán Mária

Padtársam

Az én padtársam Csongor,
tizenegy éves,
megnevetett sokszor,
és nagyon édes.

Barantázni szeret,
ostora csattan.
Velem mindig rendes,
és órán csendben van.

**Király Emese, 6. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Kék

Kék a barátnőm szeme,
kék az anyém is.
Ha te mosolyogsz,
mosolygok én is.

**Tari Eleonóra, 5. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Liv Tyler

Liv Tyler modellként és színésznőként vált ismertté. Több nagyszabású filmben láthattuk, például az Armageddonban, a Gyűrűk Urában és A hihetetlen Hulkban. Tündéri szépségét a rendezők szinte nélkülözhetetlennek tartják, ha fantáziafilmről van szó. Liv Tyler viszont egy videoklippel robbant be a köztudatba, amelyet apjával készített. Képzelt interjúnkban Liv Tyler elképesztő gyerekkoráról is mesél.

– **A reflektorfény már a gyerekkorodat is megvilágította?**

– Nagyon is. Egyáltalán nem volt számomra idegen sem a divatvilág, sem pedig a koncertpódium. Tudtam, mi a fényképezőgép és mi a mikrofon. Anyám Bebe Buell fotómodell, aki akkoriban nagykanállal falta az életet. Szerette a kifutót, a reflektorfényt, a jó zenét és a rockereket. Ő maga is énekelt, nagyon sok sztárt megismert, és sokan heverték a lába előtt. Azután 1977 nyarán megszülettem én Portlandben, és a Liv Rundgren nevet kaptam.

– **Kiről neveztek el?**

– Anyám soha nem szerette túlbonyolítani a dolgokat. Azért kaptam a Liv nevet, mert azon a héten, amikor megszülettem, Liv Ullman színésznő volt a tévéújság címlapján. Mondhatni tehát, hogy szerencsésen indult minden, még mázlistának is mondhatom magamat. Nem tudom, mi történik, ha teszem azt egy japán sztár kerül az újságra, vagy valaki akinek számomra kimondhatatlan vagy túl hosszú neve van. Arról már nem is beszélve, ha egy férfiről van szó. A Rundgren nevet pedig azért kaptam, mert anyám akkortájt Todd Rundgren rockzenésszel élt együtt. Ezzel nem is volt bajom, hiszen sokáig azt hittem, ő a papám.

– **Hogyan kezdtél el gyanakodni, hogy mégsem?**

– Már kiskorom óta kísértem a szüleimet a fellépéseikre. Todd papával koncertezni mentünk, és egy ilyen alkalommal élőben is találkoztam Steve Tylerrel, az Aerosmith énekesével. Kilencéves voltam, és elkezdtem gyanakodni. Habár nem igazán hasonlítunk egymásra, de ahogy Steve-re néztem észrevettem a hasonlóságokat, az arcizmok mozgásában meg ilyen apróságokban. A gyerekek az ilyesmit talán ösztönösen tudják, de akkor még csak gyanakodtam. Amikor viszont megláttam a mostohatestvéretem, Steve másik lányát, Miát, csaknem teljesen egyértelmű lett számomra, hogy mi testvérek vagyunk. Nagyon hasonlítottunk. Anyám már kiskoromban arra tanított, hogy legyek egyenes beszédű. Ráhallgatva pont ezt tettem. Kértem, hogy mondja már meg végre az igazságot. Ekkor kiderült, hogy valójában Steve Tyler az apám, aki anyám gazdag életében futó kalandnak

számított. Néhány év múlva, tizenkét évesen felvettem az ő nevét, így lettem Liv Tyler, habár a Rundgren sem töröltem el, mert azért Toddnak is sokat köszönhetek.

– **A karriered mikor indult meg?**

– Tizenöt évesen anyám nyomdokaiba léptem, és modellkedtem. Mint mondtam, nem áll távol tőlem sem a reflektorfény, sem pedig a fényképezőgép, de az igazat megvallva nagyon untam a hosszú pózolásokat. Kitaláltam, hogy inkább színész lennék, és ebben az igazi apám is sokat segített.

– **Ezek szerint jól alakult a viszonyok Steve Tylerrel?**

– Egészen jól, és amikor nagyobbacska lettem, segítette a karrieremet. Nagy áttörésnek számított, amikor szerepelhettem a klipjében, a Crazyben, Alicia Silverstone-nal. Manapság is nagyon gyakran adják a zenés tévéállomás, mert eléggé időtálló és közkedvelt klip.

– **Ekkortájt beindult a filmes karriered is. Melyik filmjeidet említenéd?**

– Az összeset, de nem lehet. Az első filmjeimmel talán még nem törtem fel igazán, de megismertek a filmvilágban, és együtt játszhattam például Richard Dryfussal meg Linda Hamiltonnal. Az első áttörés viszont Bertolluci Lopott szépsége volt.

– **Ezek után simán alakult minden?**

– Nem éppen, szerepeltem például egy Woody Allen-filmben, de kivágta az összes jelenetemet. Azért mégis rendes volt, mert elnézést kért, és egy hosszú levélben mindent megindokolt. Más filmekben is játszottam, amelyek nem futottak be. Azután megint Steve papával kerültem szakmai kapcsolatba. Az Armageddonban játszottam, amelyhez ő írt filmzenét. A sikert leginkább innen számítottam, mert utána jött a Gyűrűk Ura és a Hulk is. Azóta pedig családot is alapítottam. Az biztos, hogy lesz mit mesélnem a fiamnak, amikor majd megnő.

L. M.

Kisfaludy Károly

Tihamér.

(Részlet)

1. szakasz.

A hajdankor hős vonásin fellengve mutat a buzgó maradék; s a lefolyt idők homályából világos árnyék gyanánt tűnnek fel a bátrak, kik nemzetök méltóságát érezvén, csillagbetűkkel írák nevöket a századok könyvébe. Kít nem lelkesít első Lajosunk kora? midőn polgári hűség, erő, egyesség, szabadság, szövetkezve törvényes királyi hatalommal, addig nem ért fényre emelék Magyarországot.

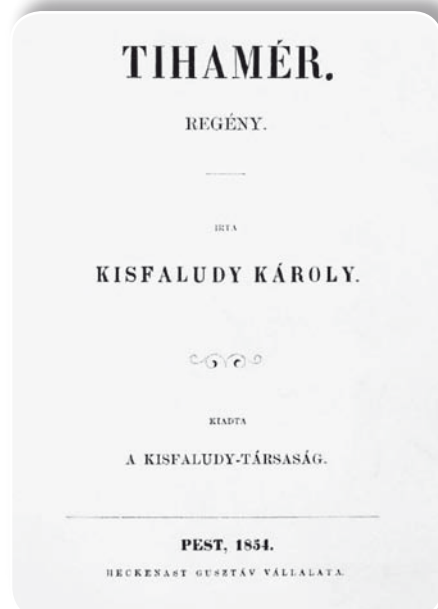
Alig múlt két év Lajos koronáztatása után, midőn András öcscse nápolyi király szomorú halála minden szívet méltó boszúra gerjeszte. Hasztalan sürgeté Lajos, ifjú még, de belső erejében férfi, a gyilkosok büntetését; Joanna, András hitetlen hitvese, a szép bűnös, csak gúnyolá a vádat, mely őt részesnek kiáltá erőszakos vesztén nagyreményű férjének. Rákos síkjain tehát lóra szólítja nemeseit a felingerült király, néhány száz lovaggal előre küldvén Kont Miklóst pártja erősítésére; s ugyanazon esztendő végén maga is útnak indúlt, kisdéd, de bátor seregével. Őt követé Apor István erdélyi vajda, lelkes, harczban forgott vitéz; s több nemes férfiak, mezőn mint tanácsban jelesek. Így a király példája sok ifjat hevített e távol versenypályára s tomboló paripákon feszüle keblök az ott nyerendő dicsőségért. Ezek közt leginkább tündöklött Tihamér. Korán árva, Apor udvarában nevelkedett s ezzel már előbb megjárván az olasz földet, gyuladózó lelke ott a Spiciók és Fábiosok honában lengé körül először a hősek sírjait, kikre nem kevély uraság s hiú ősi címer, hanem valódi személyes érdem ültete borostyánt. Komolyan tüzelgett szeme átfutván a tábort s lobogó zászlókat, a napot várván, mely hirdesse majd első hadi tettét. Megrezzent buzogánya, midőn a honi partokra pillanta utólszor, s az előbb készítő nyers tárogató rivallott.

Az olasz fejedelmek mély tisztelettel fogadák Lajos királyt, s azonnal több hatalmas frigyesült vele; csak Imola- s Faenzánál akará Romagna grófja gátolni útját a pápa parancsára, de látván Lajost, igazságát fegyverrel védendő eltökélteben, hamar kaput nyitott. Így haladott gyorsan a magyar sereg s csak Rimini környékén, gróf Malatesta birtokában, állapodék meg rövid nyugalomra.

Lajos tiszteletére már ezelőtt ideérkezett a német Werner is néhány lovaggal. Ez gyülevész csoportjával hol egy, hol más háborgó olasz fejedelmet szolgált, magát herczegnek hivatá s főkép rablásból, sarcholásból élt. Kont Miklós Olaszországba érkeztekor Lajos zsoldjába fogadta őt. Werner déli korán álla ekkor, s külseje első tekintetre elarulá a kemény bajvivót s vérengző mesterségét. Elbizottság, kegyetlenség, dacz égett konyuló szőröktől takart szemében. Naptól barna képe, torzon bajusza öszvenőve fekete bodor szakállával s izmos alkotása rémítővé tevék. Minden indulat látszott dühösködni azon kebelben, komor elszánást hagyván csak életvezérül.

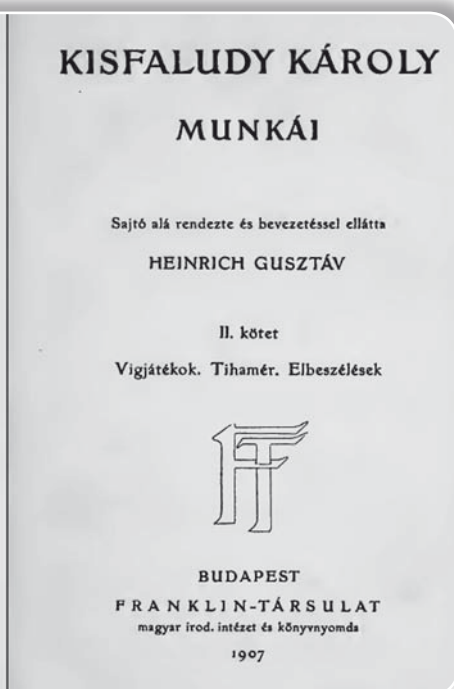
«Egy még győztelen kar emeli vasát éretted, nagy király! s jaj annak, kire suhintni parancsolod!» így köszönté ő Lajost, ki csak egyszerűen viszonzá délczeg szavait, megvetvén a bolygó szerencsevadászt, ámbár a környüllállások súlyától nyomatva befogadni kénytelenített vad seregével.

Gróf Malatesta Pandolfo fényes ünnepekkel tisztelé nagy vendégét. A belső várudvaron gyászalkat emeltetett, körösleg fekete, tetejére vers zászló tűzve, példázatul: hogy végső csepp vérig üldözendik András gyilkosait. Itt gróf Malatesta a halotti mise

után feleivel hűséget esküvé Lajosnak, hitzálogul általadván fiát, Lajos akkori szokás szerint vitéznek ütött s drága kardot nyújtván neki mond: «Magyarnak hívlak ezentúl; im ezen kard! méltatlan ne vond ki soha s becstelen ne zárd hüvelyébe. Igazságért harczolj, védjed az ártatlant; így hálálad meg adója kegyelmét.» Ezután Lajos a nagy piacra kísértetvén, hadi gyakorlásra jelt adatott. Tolongva tódult ide a nép az ifjú király szemléletére, kinek tiszteletparancsoló tekintete s hős alakja mindent hódolatra vonza. A sorompó nyugoti részén ékes mennyezet alatt ült Lajos, körülé a háznak szépei, Apor s több alvezérek; jobbra magyar, balfelül olasz lovagok állának.

Aviadalelőszörgyalogkezdődött. Könnyű öltözetű ifjak párosan keltek szálkardra, most ügyes fordulatokkal egymás vágásait kerülve, most szaladó-, majd győzőképen vívtanak; végre fegyvertelen ölbe kapván,

hajlékony mozdulatokkal mutogatták testi erejüket. Eddig egy magyar sem vőn részt e harci játékban; lóra szokván, senki sem hajla elfogadni a nyertes küzdők versenyajánlatait. Közéjük tekint a király, s Tihamér kilép a rendből s párduczát s ezüst hímzetű mellvasát leöltvén, sugár termete minden szemet magára vont; barna haja, mentve a nehéz sisaktól, gyűrűzve omladozott szerte vállain, nyiltan hagyván nemes vonásait. Így lép ő a pályasíkra szerényen, de bátran. A győztesek közül mindegyik kiszáll vele; de mintha szunnyadó ereje egyszerre törne ki feszült tagjaiból, mindegyik homokba terítettik általa. Trombita harsog, a nép örömjaja hirdeti diadalmát, a szépektől forró tekintetek röpködnek feléje; de ő csak királya derengő szeméin csügg.

A gyalog küzdőket lovasok válták fel. Már itt több magyar állt ki a viadal térrel, s most egyenként, majd egész csapatokban viaskodván, karcsú paripákon tétova szökelve mutaták meg szittyá származásokat.

Kiürült a küzdőhely, végzettnek véle mindenki már a harci játékot, midőn Werner izmos ménjén, egészen vasba páncélozva elévágat s engedelmet nyervén a csatapróbára, fenhéjázó gúnynyal Tihamért imígy szólítja: «Te győztes valál gyalog, küzdj velem lovon, vagy pirulj; e mén legyen sajátdod, ha földre buktatsz.» Szótlan csatoltatja fel Tihamér mellvértjét; s szikrázó szemébe nyomva sisakját, erdélyi lovára pattan, s míg Werner gógösen szétnyargal csodáltatni magát, általszöktet a sorompófán s pajzsára ütve várja támadóját. Werner egy csapással el akarván szédíteni ellentársát, keményen neki törtet; de csak üres levegőt hasít, mert Tihamér fürge lován könnyeden félre ugrott, meg-meg szembe száll s szinte játszva csalogatá a hiú erőlködőt. Tajtézik már a mén, széles hab lóg szűgyén, gőzölg s nehezen fúj; Werner titkos mérgében nyúl szívűnek kiáltja őt, ki csak szaladni tud, ekkor neki rohan amaz, sűrű vágástól csattognak pajzsaik, míg Tihamér magáét repedten elveti s forgószélként karikáz körül. Werner vérig sarkantyúzott nehézkes lován oly hirtelen nem kanyaroghatván, minden ereje s ügyessége mellett egy véletlen lökéstől nagy robajjal a homokba zuhant. Míg a nézők az önhitt lebuktán zajlódvá örültek, Tihamér ismét általszöktet a sorompó korláton s régi helyén áll meg; szégyen s harag lángot Werner arczaín s felkelvén a győzőhöz vezetettet lovát, mondván: «itt a nyert mén, vak szerencséd díja; ez nem utolsó küzdésünk.» – «Készen lelsz midnenkor!» viszonzá Tihamér, semmi érdemet sem látván a játékiadalban s a nyert lovat Werner szolgájának ajándékozta. Titkon boszút esküdve alázójára, legott elbúcsúzott Werner s Capua felé táborozóserégéhez tért vissza. Lajos pedig a gróffal s néhány biztosival hosszan tanácskozik nápolyi ügyéről.

Balassi Bálint

Hogy Júliára találja, így köszöne neki...

*Ez a világ sem kell már nekem nálad nélkül, szép szerelmem,
Ki állasz most én mellettem: Egészséggel! édes lelkem!*

*Én bús szívem vidámsága, lelkem édes kívánsága,
Te vagy minden boldogsága, veled Isten áldomása.*

*Én drágalátos palotám, jó illatú piros rózsám,
Gyönyörű szép kis violám, éll sokáig szép Júliám!*

*Feltámad a napom fénye, szemüldök fekete széne
Két szemem világos fénye, éll, éll, életem reménye!*

*Szerelmedben meggyúlt szívem csak téged óhajt lelkem,
Én szívem, lelkem, szerelmem, idvez légy én fejedelmem!*

*Júliámra hogy találék, örömben így köszönék,
Térdet fejet néki hajték, kin ő csak elmosolodék.*

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy régi regény, hajdan volt időkről szóló történeti elbeszélés lesz mai olvasmányotok és gondolkodásunk tárgya.

1825-ben látott napvilágot **Kisfaludy Károly Tihamér** című lovagregénye – mások történeti novelláinak/elbeszéléseknek tartják. I. (Nagy) Lajos királyunk első nápolyi hadjáratának idején játszódik a korabeli Itália földjén: szerelemmel, hősiességgel, ármánnyal, félreértésekkel, bosszúval és megbékéléssel telített régi történet, amely a mai olvasót vélehetően a múlt „különállósága”, a régmúlt idők (a 14. század) lovagi/hősi világa, erkölcsé, kultúrájának mássága miatt szólíthatja meg – természetesen nem aktualitása vagy beszédmódja révén. Történelmi múltunknak ezt a fejezetét Toldi Miklós történetéből vagy Arany János balladisztikájából ismerhetitek még. Nagy Lajos király szülei Károly Róbert király és Piast Erzsébet királyné ellen irányult ugyanis Zách Felicián (a véres királyi bosszú áldozatává vált Zách Klára apjának) gyilkossági kísérlete. S az egyik királyfi, akire – Arany János Zách Klára című balladájában – a feldühödött Zách Felicián „Lajos, Endre, halj meg!” felkiáltással tör, de a királyi testőrség megakadályozza szörnyű tettének végrehajtásában, nem más, mint a később nagy királlyá lett Lajos. Ugyanezt a történetet éneklé el a Toldi szerelmében, Arany János Toldi-trilógiájának második részében I. (Nagy) Lajos király előtt egy kobzos. Azért nagyon érdekes jelenet, mert a király itt nemcsak hallgatója a történetnek, hanem szereplője is az elbeszél/énekel balladának, amely az édesanyját, Erzsébet királynét bűnösnek ítéli meg Zách Klára megbecstelenítésében, majd pedig Zách merényletét követően a Zách-család teljes kiirtásában. Arany balladájában mondja a királyné: „Mutató ujjamért / Szép hajdon lányát; / Nagy ujjamért legény fia / Borzasztó halálát; // A másik kettőért / Veje, lánya végét; Piros vérem hullásáért / Minden nemzetségét!” (Ugyanis Zách Felicián csak a királynét sebesíti meg, annak négy ujját lemetszve! Ezért kéri az egész Zách-nemzetség kiirtását a királyné, függetlenül attól, hogy volt-e köztük a merénylethez, hogy felnőtt- vagy gyermekkorúak-e, hogy férfiak-e vagy nők, illetve, hogy közeli vagy távoli rokonságban álltak-e Zách Feliciánnal, hogy egyáltalán ismerték-e a merénylet. Ez volt a magyar történelem egyik legnagyobb és legszörnyűbb vérbosszúja.) Ugyanezt a történetet írja tovább a Tihamérban Kisfaludy, amikor a történet főszereplőjévé Rózát, a királyi vérbosszú elől Nápolyba menekített Zách-ivadékat teszi meg, akinek történetét meghallgatva a király – itt a bölcs és megbocsátó uralkodó szerepében – felmenti őt a vértételt alól.

S mi hívta be ezt a történetet mai rovatunkba? Egy térbeli kapcsolat alapján született asszociáció. Újvidéken járt nemrégiben Amedeo di Francesco nápolyi egyetemi tanár, az ottani Finnugorisztika Tanszék vezető tanára. Megkértem, hogy ajánljon számotokra verset. Az olasz-magyar (reneszánsz) irodalmi kapcsolatok kutatója, mi sem természetesebb, mint hogy Balassi Bálint verseit ajánlotta figyelmetekbe. Nekem pedig eszembe jutott ez a nápolyi (magyar) történet elbeszélő regény.

Írjátok meg, tetszett-e a Balassi-vers, s mit gondoltok a Kisfaludy-regényrészletről!

Bence Erika

A november a rocké

Utánanéztünk, kik azok az ízig-vérig rockerek, aki biztosan hallják majd hangjukat novemberben. Összeállításunkból te is megtudhatod, kik szeretnék új albummal zárni az évet.

Tíz év után ismét Aerosmith

Végre megtörténik, amire már tíz éve vár a világ: Amerika egyik legnagyobb rockegyüttese az Aerosmith hosszas huzavona után megjelenteti tizenötödik, kizárólag új dalokat tartalmazó albumát. Steven Tyler (énekes), Joe Perry (gitáros), Brad Whitford (gitáros), Tom Hamilton (basszusgitáros) és Joey Kramer (dobos) Music From Another Dimension című vadonatúj korongja a tervek szerint november 5-én kerül a boltok polcaira, azaz épp a halloweeni ünnepek után.

Érdeemes megemlíteni, hogy az Aerosmith az egyetlen együttes saját műfajukban, akik változatlan felállásban zenélnek. A novemberben megjelenő lemezen tizenöt új dal kapott helyet, köztük az Oh Yeah és a Legendary Child, amelyeket az együttes a nagy sikerű és telt házas észak-amerikai állomásain mutatott be a közönségnek. A nagylemezre felkerült még a Freedom Fighter című dal is, amelynek háttérében Johnny Depp hangját is hallani.

Az albumot Los Angelesben és az Aerosmith massachusetts-i stúdiójában rögzítették. A produceri munkálatokat Jack Douglas, Steven Tyler és Joe Perry látta el három dal kivételével, amelynek produceri munkálatai Tyler és Marti Frederiksen nevéhez fűződnek. A második kislemezdalt, a What Could Have Been Love-ot már elkezdték játszani a rádiók.

Sokan kérdezik az együttest, hogy miért vártak tíz évet.

– Ilyen sok idő múlt el? Nem úgy tűnt, mintha tíz évbe telt volna, de igaz, hogy rengeteget dolgoztunk, mire elkészültünk. Mondhatni, hogy az 1984-es újraegyesülésünk óta szeretnénk volna elkészíteni – mondta Steve Tyler és Joe Perry.

Az Aerosmith több mint 150 millió albumot adott el világszerte, és a Rock and Roll Hall of Fame tagja, és számtalan mennyiségű díjat vehettek már át. Új lemezükön a LUV XXX, az Oh Yeah, a Beautiful, a Tell Me, az Out Go The Lights, a Legendary Child, a What Could Have Been Love, Street Jesus, a Can't Stop Loving You, Lover A Lot, a We All Fall Down, a Freedom Fighter, a Closer, a Something és az Another Last Goodbye számok hallhatók.

Összegést tartott a Rolling Stones

Ha létezik olyan ember, aki eddig nem tudott volna választani a The Rolling Stones számtalan válogatáslemeze közül, kap egy újabbat. A GRRR! című slágergyűjtemény november 12-én jelenik meg a Don Was vezető producer felügyeletével Párizsban rögzített Doom and Gloom és a One More Shot című dalokkal kiegészülve. A CD apropója a zenekar ötvenedik születésnapja.

A válogatásalbumot megelőzi a bemutatásra kerülő Crossfire Hurricane című dokumentumfilm. Készítői eddig nem látott felvételekkel rukkolnak elő, valamint a jelenlegi és egykori tagokkal készült érdekes interjúkkal. A The Rolling Stones állítólag novemberben a Londonban és New York-ban is koncertezik – ezt Keith Richards árulta el egy interjúban. Egyre valószínűbb az is, hogy a zenekar jövőre világkörű turnéra indul.

Még mindig kemény a Deftones

Új lemezzel jelentkezik ugyanis a Deftones is. Az ismételt amerikai rockcsapat hetedik stúdióalbuma, a Koi No Yokan minden bizonnyal november 13-án lát napvilágot, Nick Raskulinecz (Alice In Chains, Foo Fighters, Rush) producerrel, aki már a Diamond Eyesnél is segédkezett. A Deftones frontembere, Chino Moreno az új album kapcsán kitért arra is, hogy ő milyennek látja együttesüket:

– Egyértelműen egy agresszív zenekar vagyunk, ugyanakkor van egy buja szépség abban, amit csinálunk, szerintem ez a Deftones összegzése – állítja Chino.

A csapat 1994-es debütáló lemeze, a White Pony óta a Deftones sikeresen kombinálta a stílusokat, és fantasztikus színpadi bulijaikkal lehengerelték a koncertközönségüket világszerte. A sacramento-i zenekar 2010-es lemeze, a Diamond Eyes több helyen az év rockalbuma lett, de rengeteg újság és weboldal év végi szavazásán is a kedvencek listájára került. Az új lemezükhöz is nagy reményt fűznek a rajongók.

Összeállította: L. M.

Újra jön a Take That

Mint arról már legutóbb is írtunk, Robbie Williams teljes gőzzel a zenevilágba való újabb betörésére összpontosít.

Úgy tűnik, semmit sem bír a véletlenre, hiszen a szólókarrierje mellett első együttesére, a Take Thatre is jól odafigyel. Úgy tudni, már körvonalazódik a Take That 2013-as visszatérése: új stúdióalbum és nagyszabású koncertsorozat várható. A két fő zenész, Gary Barlow és Robbie Williams állítólag jövőre ismét csak az együttesre koncentrálnak. Gary jelenleg a brit The X Factor egyik mentora, de a következő sorozatban már nem vállal szerepet. Robbie a brit piacon mostanában rukkolt elő a Take the Crown című kilencedik stúdióalbumával, ám 2013-ban ismét a Take That rendelkezésére áll. A formáció legutóbbi stúdióalbuma – az első, amit a visszatérő Robbie-val készített – Progress címmel 2010 novemberében jelent meg, és csak az Egyesült Királyságban több mint kétfélmillió nyolcszáz ezer példányt értékesítettek belőle. Robbie visszatérése is sikeresnek bizonyul, telt házak előtt tart koncerteket. Úgy tűnik, az apaságtól megtálozódott.

Bruno új dala

Megérkezett Bruno Mars vadonatúj dala, a Locked out of heaven, amelyhez már a hivatalos videoklip is elkészült.

Az új szám egyben a Grammy-díjas énekes második stúdióalbumának előfutára. Az ifjú honolului születésű sztár dalára a tőle megszokott kitörölhetetlenül fülbemászó refrén ismét jellemző. A hírek szerint az Unorthodox Jukebox néven megjelenő második korong még az idén decemberben debütál. Az új lemezen Mars széles zenei skálát vonultat majd fel: rock, pop, soul, R&B, funk, electro, reggae és diszkóharmóniak is megtalálhatók lesznek rajta. Bemutató anyaga két évvel ezelőtt látott napvilágot, és a Doo Wops & Hooligans villámgyorsan a slágerlisták élére kúszott. Olyan slágerek kaptak rajta helyet, mint a Just The Way You Are, a The Lazy Song és a Grenade – csak az USA-ban 1,7 millió példány fogyott belőle.

Bruno elárulta, hogy mostani lemezére sokkal több ideje volt, és ez szerinte meg is látszik a végeredményen: sokkal inkább a saját személyiségére, izlésvilágára tudta formálni. Az előző lemez munkálatai közben ugyanis más előadókkal is dolgozott párhuzamosan, és ez nagyon sok idejét, energiáját vitte el.

Kerek számot ünnepelt

A hip hop fehér királyának kikiáltott detroiti rapper, Eminem október 17-én ünnepelte meg 40. születésnapját.

Munkáját Grammy- és Oscar-díjjal is elismerte már a szakma, nemcsak előadóként, hanem szerzőként, producerként és színészként is számon tartják. Saját kiadót – Shady Records – és saját rádióállomást – Shade 45 – is működtet. Marshall Bruce Mathers III, azaz Eminem már elég fiatalon a zene felé fordult, 14 évesen M&M néven szövegelt. Bemutató albuma 1996-ban jelent meg, ekkor a D12 nevű rapbanda frontembere volt. Első szólóalbuma egy évvel később debütált, de még nem ért el vele számottevő népszerűséget. Az igazi sikert az 1999-es The Slim Shady korongja hozta meg, 2002-ben pedig filmszínészként is bemutatkozott a részben önéletrajzi ihletésű 8 mérföld című filmben. Néhány dalt is írt a filmhez, ezek egyike a Legjobb eredeti filmdal ka-

tegóriában Oscar-díjat kapott, így ő lett az első rapelőadó, aki büszkélkedhet ezzel az elismeréssel. Eminem egyik színpadi alteregója Slim Shady, és gyakran így is írja alá a nevét.

Az amerikai sztár magánéletében azonban nem olyan sikeres, mint zenei pályáján: zűrös ügyekkel és egészségügyi problémákkal kell megküzdenie.

Top 10

1. Psy: Gangnam style
2. Adele: Skyfall
3. Rihanna: Diamonds
4. Maroon 5: One More Night
5. Taylor Swift: I Knew You Were Trouble
6. Fun.: Some Nights
7. Taylor Swift: We Are Never Ever Getting Back Together
8. Ke\$ha: Die Young
9. Flo Rida: I Cry
10. Alex Clare: Too Close

Bemutatták a Windows 8-at

A Microsoft a minap bemutatta két új operációs rendszerét, a Windows 8-at és a Windows RT-t. A Windows-launchok megalapítása óta kiemelt eseménynek számítanak a cég és a felhasználók életében, ám a tegnapi különösen fontos mérföldkő lehet: a redmondiak megpróbálnak átlépni saját árnyékukon, és „szimpla szoftveróriásból” az „eszközök és szolgáltatások vállalatává” válni.

Nem csoda, hogy a műsoros esten – amelyet természetesen a weben is közvetítettek – a gyártó felső vezetése képviseltette magát; Steve Ballmer vezérigazgató és Steven Sinofsky, a Windows-üzletág vezetője mellett Julie Larson-Green, az operációs rendszer programmenedzsmentjéért és Michael Angiulo, a windowsos eszközök és ökoszisztéma fejlesztéséért felelős alelnöke is felszólalt.

Várható volt, a Microsoft rendezvény-szervezői ezúttal a tartalom helyett inkább a formára helyezik a hangsúlyt; szerencsére a vörösszőnyeges-pezsögőpukkantós „nagy bemutató” szónokai a cég stratégiai elképzeléseiről is szót ejtettek.

„Merészen megújítottuk a Windowst” – jelentette ki Steven Sinofsky. Igazat szólt, elég egy pillantást vetni az új felhasználói felületre, hogy belássuk: a Microsoft valóban szakított a hagyományos desktop-alapú megközelítéssel. Márpedig ez merész húzás annak a cégnek a részéről, amelyik megteremtette, majd évekig kitartóan futtatta a mára konvencionálissá vált operációs rendszer-struktúráját.

A gyártó – ha kissé talán komótosan is – de felismerte, miben rejlik legnagyobb piaci versenytársa, az Apple sikerének titka:

képesek voltak a zsebbe való eszközökből is komoly kapacitással rendelkező, jól használható számítógépeket fabrikálni. Számítógépeket, amelyek funkcionális programcskákat futtatnak. Az elmúlt években az Apple App Store-jában és a Google Playen több százezer alkalmazás gyűlt össze; a Microsoft sem akar lemaradni – nem véletlen, hogy Sinofski a Windows 8 bemutatóján is elszántan hirdette a cég online szoftver-áruházát. Ahogy azt pár hete Keith Lorizo, a redmondiak értékesítésért felelős alelnöke is elmondta, céljuk, hogy januárban már száz-ezer új alkalmazás között válogathassanak az új operációs rendszer felhasználói.

„A Windows 8 porrá zúzza a PC-vel kapcsolatos előítéleteket” – fogalmazott a maga bombasztikus modorában Steve Ballmer vezérigazgató. Hatásos fordulat – de mit is jelent valójában ez a széles körben használt kifejezés?

A „PC” szót az IBM vezette be a köztudatba, de rövid időn belül a felhasználói piacot eluruló Microsoft és ezzel a „személyi számítógép” szinonimájává vált. A közmegegyezés szerint napjainkban elsősorban az asztali komputeret és a laptopokat (netbookokat, ultrabookokat stb.) soroljuk ebbe a kategóriába. Pedig tudásuk, lehetőségeik és szolgáltatásaik alapján ma már bizony az okostelefonok, tabletek, játékkonzolok, mindentudó TV-készülékek is PC-ként értelmezhetők. A Microsoft hosszú évekig ragaszkodott a desktop-központú megközelítéshez. A jelek szerint végre ráébredtek, hogy egy „PC”-nek nem kell feltétlenül az íróasztalon csücsülnie: jó helye van annak a markunkban is.

Ballmer: „A Windows 8 porrá zúzza a PC-vel kapcsolatos előítéleteket”

„Képzeld el egy kezdőképernyőt, ami tömve van azokkal az emberekkel, akik a legfontosabbak a számodra” – vezette fel az új operációs rendszert Ballmer, aki ezzel alighanem a Microsoft egyik fő stratégiai törekvéséről is fellebbentette a fátylat. Mármost arról, hogy a cég kinézte magának a szociális piacot. A „közösségi” kifejezés elsősorban az olyan nagy sikerű oldalak megjelenésével terjedt el az informatikában, mint a Facebook és a Twitter, a jelenség hátterében az áll, hogy a komputer a különféle feladatok ellátására alkalmas – munkagépekből” egyre inkább összetett, olyan személyes szükségleteinket is kiszolgálni képes platformokká válnak, mint amilyen a kommunikáció. Az első Windows-verziók megjelenésekor még elképzelhetetlennek tűnt, hogy más emberekkel való kapcsolattartásra használjuk a számítógépünket – ma már épp az ellenkezője lenne elképzelhetetlen: egy olyan számítástechnikai rendszer, amelynek alapjául nem a „becsatlakozott” felhasználók közösségei szolgálnak.

„A Windows 8 jelentős mérföldkő a számítástechnika evolúciójában, a technológiai forradalomban” – jelentette ki a csüörtöki esemény nyitóelőadásában Sirofsky. Részben igaza is volt, bár az új rendszer nem annyira a „számítástechnika”, mint inkább a Microsoft számára jelent evolúciós ugrást.

D. I.-PCW

Az Android fogja uralni a piacot?

Friess felmérések szerint a tabletek és smartphone-ok lassan átveszik a hatalmat a személyi számítógépektől: 2013-ban már az okostelefonok, ezen belül is a Google operációs rendszerét futtató készülékek lesznek a legelterjedtebb internetkapcsolattal is rendelkező eszközök.

A Microsoft egyelőre stabilan őrzi vezető helyét a felhasználói szoftverek piacán: világszerte közel 1,5 milliárd eszköz hasz-

nálja a Windows platformot. Ugyanakkor a Google Android is egyre népszerűbb: közel 608 millió eszközön már ez az operációs rendszer fut, így ez a szabad forráskódú, ingyenes mobiloperációs rendszer az erős második helyet tudhatja magáénak.

A kialakult piaci helyzeten jelentősen változtathat a héten megjelenő Windows 8, amely afféle „univerzális operációs rendszerként” a tableteket és okostelefonokat, a hagyományos PC-ket is képes kiszolgálni – és ezzel komoly versenyelőnybe kerülhet az integrált vállalati rendszerek piacán.

A szakértők szerint azonban a Windows 8 megjelenése sem állíthatja meg az Android terjeszkedését, amelynek aktiválási üteme olyan gyors, hogy hamarosan át fogja venni a vezető szerepet a piacon. 2016-ban már 2,3 milliárd eszköz tartozik majd a Google

ökoszisztémához, ami akár az első hely megszerzéséhez is elég lehet. A Microsoft sem lesz messze lemaradva legnagyobb versenytársától: a Windows ökoszisztémájába a becslések szerint 2,28 milliárd eszköz tartozik majd abban az évben.

2013-tól már az okostelefonok lesznek a legelterjedtebb webre kapcsolódó eszközök, megelőzve a PC-t. Rá két évre pedig már a webes eszközök 80 százaléka okostelefon lesz. Sőt 2015-re az újonnan vásárolt tabletek száma is eléri az új PC-k számának a felét. A fejlődés abba az irányba tart, hogy mindenféle méretű és kapacitású mobileszköz lesz a piacon, és az okostelefon, illetve tablet szegmens teljesen összefolyik.

A személyi számítógép, azaz a PC pedig megmarad kora 21. századi relikviának.

MZ

HOROSZKÓP

KOS

Nagy lehetőségek tárulkoznak eléd, neked pedig csak annyi a dolgod, hogy résen legyél, majd a megfelelő pillanatban lépj. Új kihívást kapsz az élettől. Egy olyan helyzetben kell helyt állnod, ahol bizonyítanod kell az önuralmadat.

BIKA

Nem szeretnél emberek közé menni. Nem vágsz társaságra, csak egész nap aludnál és olvasnál a szobádban. Pedig többen hívnak bulizni és kirándulni, de ez most nem hoz lázba. Egész nap a hétvégén gondolkozol, amikor egy buliban feltűnt egy régi ismerősöd. Tetszik ez a személy, de azóta nem jelentkezett.

IKREK

Szeretnél vezető pozíciót betölteni a társaságban, ám erre most nem sok esélyed van. Élvezed az őszi napokat, és jó programokat szervezel a családodnak és a barátaidnak. Van időd mindenkire, és sokat beszélgetsz velük. Kicsit távol voltál mindenkitől, ám ez most megváltozik.

RÁK

Már egy ideje fontolgatsz valamilyen nagy lépést a fejedben, ám eddig nem merted felhozni senki előtt. Ideje ezen változtatnod, mert most mindenki nyitott az új ötletekre. Pont rosszkor jön a betegség, a hétvége alatt végig az ágyat nyomod. Komoly életmód-változtatáson töröd a fejed.

OROSZLÁN

Nagyon szorgalmas voltál az utóbbi időben, és hidd el, ez nem marad észrevétlenül. Végre megkapod a várt elismerést, amire annyira vágytál. Vigyázz a lakáskulcsodra, mert a nagy rohanásban képes vagy elhagyni. Kicsit szétszórt vagy és ingerült, pedig most lenne lehetőség pihenni.

SZŰZ

Bár határozott elképzeléseid vannak, könnyen összeütközésbe kerülhetsz valakivel miattuk. Elég egy minimális változtatás, hogy mindenki elégedett legyen. Néha fel sem fogod, hogy mennyire szerencsés vagy. Rádöbrent egy helyzet, hogy olyan családi háttérrel és barátokkal rendelkezél, amilyenek másnak nem adattak meg.

MÉRLEG

Energikus és céltudatos vagy mostanában. Ne hagyd, hogy mások lehangoljanak. Tedd, amit tenned kell, és meglátod, hamarosan elismerések várnak rád. Rég nem látott rokonokkal is találkozol. Annyi minden változott, mióta nem láttad őket, hogy leesik az állad a csodálkozástól.

SKORPIÓ

Mindenki máshogy viselkedik társaságban, mint egyedül, de te valahogy nem igazán tudod elrejtteni legbelsőbb éned. Nem is kell – lehet, hogy hasznodra válik most. Egy ideje már tervezed, hogy megújítod a külsőd, és most erre sor is kerül. Nem fognak rád ismerni a barátaid, de a változás pozitív lesz.

NYILAS

Mintha mindenki azon szorgoskodna, hogy állandóan elvonják a figyelmed a kötelességeidről. Ne hagyd magad, ha most keményen dolgozol, többre viszed, mint ők! Meleg tea, egy jó könyv, és te máris jól érzed magad akár egyedül is. Szeretsz néha magányosan otthon lenni, és most élvezed, hogy van rá lehetőség.

BAK

Ha nem becsüled meg a saját munkád, hogyan várhatnád el, hogy mások elismerjék? Fel kell tuningolnod az önbizalmad, ha szeretnéd, hogy pozitívan viszonyuljanak hozzád. Sokat beszélgetsz a szüleiddel, akik jó tanácsokkal látnak el a jövőd illetően. Meg is fogadod ezeket, mert szeretnéd, ha büszkének lennének rád.

VÍZÖNTŐ

Pár nap alatt sokminden változhat az életedben. Te sem hitted, de most ráébredsz, hogy mennyi minden történt veled. Szerencsére ezek pozitív dolgok, és megmosolyogtat, ha visszagondolsz rájuk. Kapsz egy randimeghívást, ám visszautasítod, mert nem érzed helyénvalónak a dolgot.

HALAK

Valaki a környezetemben szeretne föléd kerülni. Ne ijedj meg egy kis versenyhelyzettől, viszont nem engedheted meg magadnak a lazsálást. Sokáig sportoltál, ám az utóbbi hónapokban nem jutott rá idő. A napokban viszont meghívnak egy sporteseményre, ahová elmész, és újra kedvet kapsz a rendszeres mozgáshoz.

Amit nem tudtál a fogaidról

Köztudott, hogy a fogainknak szerepük van a rágásban, a mosolygásban, a beszédhangok képzésében. Lehet, hogy eddig nem tudtál mindent a fehéren csillogó fogsoodról?

1. A savanyú dolgok éppolyan károsak, mint az édesség.

A magas savtartalmú, alacsony pH-értékű ételek, mint például a savanyú cukorkák, az üdítőitalok rendkívül károsak, kikezdi a fogzománcot, aminek következtében csökken a fogak mérete. A fogorvosok rémálmai közé tartoznak a gyerekek által közkedvelt édességek: a savanyú keménycukorkák, az agyoncukrozott gumicukrok. Mint egy melegre tett jégkocka, ráolvadnak a fogakra. Ha magas savtartalmú ételt-italt akarsz magadhoz venni, mindenképpen más ételekkel együtt fogyaszsd, minimalizálva így a savkárosító hatását.

2. A fogzománc az emberi szervezet legkeményebb anyaga, de könnyen törik.

A fogorvosok szerint tartózkodni kell a kőkeményességű ételek rágcsálásától. Ha ráharapsz egy kemény dologra (pl. jégkockára), könnyen megsérülhet a fogzománcod. Két ultrakemény anyag – a fogzománcod és a bekapott kemény étel – találkozik egymással. Különösen óvatos legyen az,

akinek több tömése is van. A nyelv- és az ajakpiercing sem kedvence a fogorvosoknak. A fémékszer a baktériumok melegágya, ráadásul könnyen megsértheti a fogakat. Beszéd közben ugyanis mindig nekiütöközik a fogzománcnak. Egy vizsgálat szerint a szájban viselt ékszer miatt sokszor gyakrabban alakulnak ki fogdeformítások, s miattuk nem ritka a fog elvesztése sem.

A fogad nem harapófogó, nem a villa élének kiegyenesítésére lett kitalálva.

3. Foghiányos lehetsz.

Kihúzhatják egy-két, esetleg mind a 32 fogadat, de van, aki már eleve hiányos fogazattal született. Leggyakrabban a bölcsességfogak nem bújnak elő, de előfordul, hogy az oldalsó metszők hiányoznak. Ez a probléma általában öröklötten jelentkezik.

A fogakat ínybetegség vagy súlyos fogszuvasodás miatt is elvesztheted. Pedig a fogpótlás nem olcsó mulatság. Ezért mindenképp próbáld megmenteni a fogaidat.

4. A túl sok fluorid is árt a fogaknak.

A fluorid valóban nagyon fontos a fogak egészsége szempontjából. Ha azonban egy fejlődő fogazatú 8 éves, vagy annál fiatalabb gyerek szervezete túl nagy mennyiségben jut fluoridhoz, fluorózis alakulhat ki. E jelenségre eleinte a fogakon látható fehér, majd barnává váló foltok utalnak. Ezeket a csúnya foltokat a fogorvos sem tudja eltüntetni. A gyerekek szervezetébe sokszor a lenyelt fogkrémek miatt kerül túl sok fluorid. A kicsiknek ezért a fluoridmentes fogkrém használata javasolt.

5. A fogszabályozó is okozhat fogszuvasodást.

A kapcsok között felgyülemlő baktériumok, ételmaradékok, savak kikezdehetik a fogzománcot. Az ásványi anyagok hiányát a fogakon eleinte világos pöttyök jelzik, amik később csúnyán besötétedhetnek. A nyelvünk természetadta fogkefének is egyben. A fogszabályozós fiatalok ritkábban tisztítják vele fogaik felületét, mivel kellemetlen érzés a nyelv fémmel való érintkezése. Így szájszagot is okozó lepedék képződik a fogakon.

Ősszel különösen sokat esik az eső. Te is megáztál? Nézzük, hogyan tudsz újra jókedvű lenni, és hogyan tudod elkerülni a betegségeket!

Azonnal vetközz le!

A vizes ruháktól minél hamarabb meg kell szabadulni. (Ne vágd bele őket a szennyesbe, mert bebűdösödnek. Hagyd, hogy megszáradjanak, utána mehetnek a mosásba.)

Igyál valami forró!

Ami ilyenkor legjobban átmelegít, az vagy egy jó meleg leves, vagy egy forró tea. Ha az utóbbit választod, akkor feltétlenül kerüljön bele sok frissen facsart citromlé és méz!

Nyomás a kádba!

Ha nagyon megáztál, ráadásul hideg is volt, akkor sokkal jobban jársz egy forró fürdővel, mintha bebújnál az ágyba. A forró víz alaposan átmelegít, ellazít és hamar jobb kedvre derít.

Pihenj!

Ha van idő, akkor érdemes egy picit lepihenni. Ül a kályha elé, vagy bújj be az

Megáztál?

ágyba! Olvass, nézz tévét, beszélj valakivel! A lényeg, hogy egy kicsit a szívedet is átjárja a melegség, és meglátod, máris sokkal jobban érzed magad.

Kerüld el a náthát!

Hajlamos vagy heteket hiányozni, annyira legyengít a hideg hónapokban a nátha? Kövesd a tippeket, és az idén biztosan megszűszod az influenzát!

Kerüld a betegeket!

Érdemes odafigyelned, hogy ne tölts túl sok időt azokkal, akik nyilvánvalóan náthások. Moss minél többször kezet, és semmit se vegyél a szádba, amit te, vagy valaki más már összetaperolt! Így jelentősen csökkentheted a fertőzések esélyét.

Igyál sokat!

Nagyon fontos a napi 2-3 liter folyadék. Mint mindig, most is jó szolgálatot tesz: megőrzi a szervezet hidratáltságát, és segít kiöblíteni a mérgeanyagokat. Különösen, ha gyogyteát iszol!

Étkezz egészségesen!

A hideg évszakokban különösen szükség van a sok-sok vitaminra és ásványi anyagra. Egyél minél több zöldséget és gyümölcsöt!

Öltözz fel!

Talán közhelyszerű, de itt a hideg, ideje felöltözni! Különösen ügyelj rá, hogy ne lógjon ki a derekad! Öltözködj rétegesen, hiszen a meleg tanteremben leizzadsz, majd odakinn jól megfázol, ha ugyanabban a pulcsiban ücsörögsz egész nap.

**Az óbcesei Samu Mihály Általános Iskola hatodikosai
a fővárosban jártak.
A 6. a és a 6. b osztály tudósítása**

Nyári élményem

A nyári szünidőben nagyon sok élménnyel gazdagodtam: Spanyolországban voltam. Négy országon utaztunk keresztül. Horvátország határán nagy volt az ellenőrzés, de Szlovénia határán túl már az uniós országban voltunk. Nekem Olaszország volt a legszebb: a buszból láttuk Triestet, és 60 alagút díszítette az autópályát.

Lloret de Marban nyaraltunk. Gyönyörű, békés kis tengerparti város millió turistával. Szébbnél-szebb szállodák, kaszinók, üzletek és éttermek ékesítik. A Földközi-tenger jéghideg volt, de mégis kellemes. A 40 °C-os meleg viszont nem volt égető. A tengerparton számos szórakozási lehetőség volt: repültem a flyfishben.... Mindennap kirándultunk. A szállodánkat csak étkezéskor tudtuk élvezni, mert a medencében is kevés idő jutott a fürdésre. A vacsora volt a legjobb: tízféle főtt étel és tízféle gyümölcs közül válogathattunk, amennyit akartunk. Desszertre kalácsot, fagyit kaptunk. Minden, amit láttam, gyönyörű: Barcelona igazi világváros. Európa legszebb táncoló szökőkútjaival, Gaudi tervezte építményeivel, és a La Rambla hangulatával örökre a szívemben marad. A Marineland az állatkerttel, az aquaparkkal, de főképp a delfinek, fókák és papagájok showja mindenkinek maradandó emléket nyújt.

Spanyolországot legjobban a Flamenco show jellemezte, amelyet egy 17. századi kastélyban látogattunk. Még nagyon sokat tudnék mesélni az akváriumról, a Nou Camp stadionról, de legtöbbet mégis a Port Aventuráról – Európa legnagyobb vidámparkjáról, amely vetekszik a szingapúrival.

Szeretnék Spanyolországban élni. Ennyi idő alatt meggyőződtem, hogy a katalóniaiak nagyon vendégszeretők. A legszebb szavuk: „Ola!”

Börscsök J. Edi, 6. a, Zdravko Gložanski iskola, Óbecse

Tökvarroda

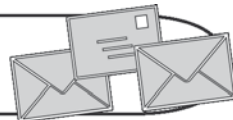
Néphagyomány órára hozott a tanító néni egy dísztököt. Amikor közelebbről megnéztük, láttuk, hogy ruhaanyagból van. A következő órára őszi színű anyagokat hoztunk, flizt, vattát, tüt, cérnát.

Nagy igyekezettel fogtunk hozzá a tökvarráshoz. Az anyagból kivágtunk egy kört. A szélét nagy fércöltésekkel körbevarrtuk. Ezután a cérna végeivel összehúztuk a varrásunkat. Így kaptunk egy bugyrot. Akkor száját hagytuk neki, hogy megtömhessük flizzel vagy vattával. A körbeszegésre használt cérnával behúztuk a száját, és a cérnára csomót kötöttünk. A zsinórból akkora darabot vágunk, hogy bőven átérje két oldalról a tököt, és maradjon még az összekötéshez is egy darab. Ezt a műveletet háromszor megismételtük. Így kaptunk nyolc tökbordát. A legvégén az átkötözésből megmaradt zsinórokat át kellett hurkolni az egyikkel. Ezzel lett kialakítva a tök szája. Ez a művelet csak Elénának, Biankának és Lillának sikerült. Ezért mindannyian hozzájuk fordultunk segítségért. Örültünk, amikor mindenkié kész lett.

A különböző nagyságú tököket kiállítottuk az előcsarnokban levő vitrinekbe, hogy szépítsék az iskolánkat és, hogy mások is láthassák őket. Nagy örömünkre, még most is ott vannak.

**Varnyú Emese és Tóbiás Lilla, 3. c,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

MIZUJS?

Az óbcesei Samu Mihály Általános Iskola diákjai az idén is sokat készültek a gyermekhétre. A hetet szerb és magyar népdalok és néptáncok előadásával kezdték. A második nap az ügyességi játékokról szólt. Gólyalábon, fapapucsban és zsákban kellett közlekedni. Szerdán a hagyományoké volt a főszerep. Érdekes és már-már feledésbe merült népszokásokat ismerhettek meg a felsősök. Az izgalmas nap palacsintasütéssel zárult. Kézműves nap volt a következő. A diákok kukoricacsuhéból készítettek babákat és virágokat, hímezni és szőni tanultak. Az utolsó nap kvízzjátékban mérettettek meg a csapatok, amit a pontszámok összesítése és az eredményhirdetés zárt.

A gyermekhét szervezői

Bubó, az osztály kabalája

Bubó velünk egyidős, vagyis 2001-ben kelt ki a pici tojásából. A testvérei között mindent ő tanult meg először.

Két év alatt kijárta a hároméves bagolyvit, négy év alatt befejezte az egyébként nyolc évig tartó általános bagolyiskolát. Mivel azt szerette volna, hogy minél okosabb legyen, így a négyéves középiskolát választotta. Utána jött az egyetem, méghozzá Úrgevárosban. Gyorsan elmúlt az öt év, és megkapta azt a furcsa sapkát. Bubó már nagyon várta, hogy visszaköltözhessen a családi fészekbe. A tananyag mellett illemet is tanult. Egy nap hallotta a szomszédok csiripelését az 5. b osztályról, így elrepült az osztályfőnökünkhöz, Kuszli Angéla tanárnőhöz, és elbújt a táskájában.

A tanár nő már csak az iskolában vette észre, hogy bagoly lapul a táskájában. Arra gondolt, miért ne lehetne az osztály kabalája. Így költözött Bubó a tanterembe, elhagyva családi fészket, és lett az osztályunk kabalája.

Ellenőrző- és dolgozatíráskor csendesen figyel bennünket a tanári asztalról, és aki igazán hisz benne, annak még segít is.

**Karácsonyi Orsolya, 5. b,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Van színészi tehetséged?

El tudod magadról képzelni, hogy színpadon vagy kamerák előtt állsz, egy másik ember szerepébe bújva? Jó színész lennél? A teszteredmény elárulja.

1. Osztálytársaid előtt kell beszámolót tartanod a suliban. Hogy érzed magad előtte?

- a) Kihívásnak tekintem, és már alig várom. Biztos vagyok benne, hogy a legjobbat fogom nyújtani. (3 pont)
- b) Izgulok. Remeg a lábam, és a torkomban dobog a szívem. Remélem, nem megy majd le nálam a redőny. (1 pont)
- c) Nagy nap lesz! Igyekszem minél jobban feldolgozni a témát. (2 pont)

2. Által már a színpadon (pl. iskolai ünnepségen, zeneiskolai koncerten, balettvizsgán)?

- a) Még soha. Egészen más dolgok érdekelnek. (2 pont)
- b) Igen, és óriási élmény volt! (3 pont)
- c) Igen, de kínosan éreztem magam. (1 pont)
- d) Nem, és utólag már bánom. (2 pont)

3. Melyik filmben játszanád el a főszerepet?

- a) Pretty Woman (2 pont)
- b) Dirty Dancing (3 pont)
- c) Amelie csodálatos élete (3 pont)
- d) Millió dolláros baby (1 pont)

4. Melyik tulajdonságodat kedvelik a barátaid a legjobban?

- a) A humoromat. (3 pont)
- b) A fantáziámat. (3 pont)
- c) A stílusérzékeimet. (2 pont)
- d) A segítőkészségemet. (1 pont)

5. Melyik színésznő a példaképed?

- a) Nincs szükségem példaképre. (1 pont)
- b) Angelina Jolie (2 pont)
- c) Halle Berry (2 pont)
- d) Jodie Foster (3 pont)
- e) Whoopie Goldberg (3 pont)

6. Mi vonz leginkább a színészmesterségben?

- a) Az elismerés, az ismertség, a rajongók... (1 pont)
- b) A művészi látásmód és az önkifejezés. (3 pont)

- c) Mások bőrébe bújhatok, és ez izgalmas. (2 pont)

7. Film vagy színház? Melyiket kedveled jobban?

- a) Természetesen a filmet. Ki akarok jutni Hollywoodba. (2 pont)
- b) Egyik sem. A tévésorozatokat kedvelem. (1 pont)
- c) A színház. Az, hogy lélekemelő gondolatokat adhatok át az embereknek a színpadon állva. (3 pont)

8. Hogyan viselkedsz, amikor veszekszel a barátoddal?

- a) Ordítózok. Azt sem bánom, ha más meghallja. (2 pont)
- b) Halkan és meggyőzően beszélek – ettől teljesen megőrül. (2 pont)
- c) Gombnyomásra tudok sírni. Ha könnyeket lát, rögtön elgyengül. (3 pont)
- d) Sohasem veszekszünk. (1 pont)

9. Jól megy a szövegtanulás?

- a) Naná! Egy csomó dal szövegét kívülről fújom. (3 pont)
- b) Nem megy valami jól. Főleg, ha idegen nyelvű szöveget kell tanulnom. (1 pont)
- c) Még a suliban sem megy a verstanulás. (1 pont)

10. A barátnőiddel/barátaiddal a strandon vagy. Hirtelen elered az eső, és egész nap nem áll el. Mit találsz ki, amivel el lehet tölteni az időt?

- a) Semmit. Mondják meg a többiek, hogy mihez van kedvük. (1 pont)
- b) Rohangáljunk fürdőruhában az esőben, és kérjünk fel idegen embereket táncolni. (3 pont)
- c) Menjünk moziba. (2 pont)
- d) Esik az eső, de ez nem zárja ki, hogy ússzunk egyet. (2 pont)
- e) Ülünk ki egy üveg kólával az erkélyre, és beszélünk a pasikról/csakokról. (1 pont)

Értékelés

10–16 pont:

Nem való neked a színpad. Túlságosan félsz a szerepléstől, és ha mégis érdekel a színészet, nem sokat teszel azért, hogy erre a pályára léphess. Ha kedveled a színjátszást, dolgozz a kulisszák mögött! Remek háttérember lehet belőled, és mint tudjuk, a háttérember is fontos ember. Forgatókönyvíró, rendező, világosító, jelmeztervező – széles a lehetőségek skálája! Színes a fantáziád, és képes vagy beleélni magad mások helyébe.

17–23 pont:

Tehetséges statiszta lennél. Érdekel a színészet, de nem szeretsz a középpontban lenni. Sajnos hiányzik belőled a színészi rátermettség, ezért nem tudsz úrrá lenni a félelmeiden. Színész talán nem leszel, de a tehetségedet a magánéletben kamatoztathatod. Jó statiszta válna belőled. Viselkedj természetesebben! Ezt a baráti köröd is értékelni fogja.

24–30 pont:

Színpadra termettél. Gratulálunk! Biztos, hogy nem vagy messze a színpadtól. Minden esélyed megvan rá, hogy az álmaid teljesüljenek. Az improvizálás nem esik nehezedre, és képes vagy beleképzelni magad bárki helyébe. Ezek a tulajdonságok jellemzik a jó színészt. Sok sikert!

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok, aki nagyon szeretne segíteni a legjobb barátnőjének. A gond az, hogy a barátnőm állandóan szomorú, sokat sír, és semmihez sincs kedve. Ki sem mozdul a szobájából, csak az iskolába megy el, és ott is a szünetekben csak ül a folyosón lévő padon. Mindez azért van, mert szakított vele az első szerelme. Tudom, milyen érzés ez, mert ez már velem is megtörtént. Mit tegyek, hogy újra jókedvű legyen? Kérlek, adj tanácsot!

Fűzike”

Válasz:

Kedves Fűzike!

Azt hiszem, hogy a barátnődnek nagyon kellene örülnie azért, hogy te vagy a barátnője, aki megérti és gondot visel róla. Sajnos ebben az esetben a barát „varázspálcaja” nem sokat tud segíteni. Annyit tehetsz, hogy mellette vagy, és megmondod neki, hogy rád mindig számíthat. Mivel a szakítás élményét már te is megélted, tudod, hogy először is időre van szükség, hogy feldolgozzuk a fájdalmat. A szakítást is meg kell gyászolni, hasonlóan, mint amikor valaki meghal. Mondd el neki a saját tapasztalatodat, oszd meg vele a saját élményedet, és azt a tényt, hogy a szomorúság egyszer el fog tűnni. Azt is elmondhatod neki, hogy te mi mindent tettél, hogy túltegyed magad ezen a fájdalmas élményen. Például, hogy kimentél a szabadba sétálni, futni, sokat beszélgettél a barátnőiddel, kibeszélted magadból a fájó érzéseket, a dühödöt. Az is segít, ha tevékenyek vagyunk, tesszük a mindennapi dolgunkat. Elmosogatunk, letöröljük a port a házban, lakásban, kiverjük a porlón a szőnyeget (nagyon jó a düh, és a méreg kiűzéséhez), felsperjük az udvart, ha kell és van rá mód, fát aprítunk a tüzeléshez, gyomlálunk a nagymama kertjében. Mindennap, rendszeresen tornázunk, tanulunk, és még hosszan sorolhatnám a tevékenységeket. De segíthet, ha bekapcsolódtok együtt vagy ő maga, valamilyen csoportos zenés testedzésre, mint amilyen a zumba, aerobik, de lehet az klasszikus vagy néptánc is. Amellett, hogy a mozgás útján örömhormonok termelődnek az agyban, még a testetek is jó irányban formálódhat. Húzzatok tornacipőt, és hajrá! Biztos, hogy nemsokára majd egy másik fiú dobogtatja meg a barátnőd szívét.

„Kedves Bizalmas!

Nyolcadik osztályos lány vagyok. Van egy fiú, akivel már kétszer jártam, de már nem is tudom, miért szakítottunk. Most elárulta, hogy még mindig tetszem neki, és a beszédéből azt vettem ki, hogy újra járna velem. Akkor, amikor megkérdezte, nem mondtam, mert én tartós kapcsolatra vágyom, és az általános iskola befejezése után máshol fogok tanulni. Minél többet gondolkozok rajta, annál jobban foglalkoztat, hogy mi lenne, ha... Most az egyik osztálytársnőm elkezdett a volt fiúm körül forgolódni. Nem tudom, érdemes-e újra próbálkozni, vagy inkább hagyjam az egészet?! Mit tegyek?!

Válasz:

Kedves EX!

Megecsik, hogy szakítás után döbbennek rá a felek, hogy mégis ez volt az igazi. De ha számodra most, két szakítás után sem egyértelmű, hogy mit is érzel a fiú iránt, akkor valószínűleg, most sem fog működni a dolog. Azon is elgondolkozhat, hogy mennyire játszott közre a felébredt érdeklődésben a rivális lány megjelenése?! Inkább előre nézz!

EX”

Igyekez a sulira összpontosítani, a jó jegyekre, mert gyorsan eljön a következő nyár, a záróvizsga próbatétele, a középiskolai pályázás, ahol sokat jelent a jó tanulmányi eredmény. Közben pedig barátkozzatok, fiúk, lányok együtt.

„Kedves Bizi!

Hetedikes lány vagyok. Járok egy utcabeli fiúval. Nem tudom, mitévő legyek, mert a fiúm egy lánynak azt mondta, hogy nem jár senkivel sem, nincs csaja, szabad ember! Szakítsak vele?

Mimi”

Válasz:

Kedves Mimi!

Nagyon fájó dolog, ha letagadnak bennünket, és nem tudjuk, hányadán is állunk. Biztos, hogy a járásotokat a fiú nem veszi komolyan. Jó lenne, ha elgondolkoznál azon, hogy valóban jártok-e ti egymással, a szó legszorosabb értelmében. Ha ezt letisztáztad, biztosan tudni fogod, hogy jó döntést hozol-e. Megteheted még azt is, hogy te is szétkürtölld a társaságodban, hogy szabad vagy, és új lapot nyitsz az életedben.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves sportoló lány vagyok. A gondom saját magammal kapcsolatos. Annak ellenére, hogy középmagas vagyok, egészségesen táplálkozom, rendszeresen sportolok, mégis kövérnek és csúnyának érzem magam. Szélesek a vállaim, a derekam karcsú, de a csipőm széles. Sportosan öltözködöm. Az iskolában is jól teljesítek, tiszta kitűnő vagyok, versenyekre járok matekból, meg fizikából, van fiúm, mégsem szeretnek az osztályomban. Igaz szokimondó is vagyok, mindig megmondom a véleményemet, ami sokszor nem tetszik a többieknek. Csúfolnak, hogy stréber vagyok és ronda. Aggódok, hogy a fiúm ott fog hagyni a csúfolódás miatt. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, hogy elfogadjanak az osztályban olyannak, amilyen vagyok.

Chic”

Válasz:

Kedves Chic!

Először is tisztázd le magadban, hogy ha te nem fogadod el, és nem szereted önmagadat, mások sem fognak elfogadni és szeretni. Gondolj arra a sok jó tulajdonságodra, amivel rendelkezel: hogy kiváló sportoló vagy, kitartó, rendszeres, jó időmenedzser, mert különben nem tudnál mindent elérni. Kitűnő tanuló vagy, őszinte másokkal, szép a szemed színe és formája, szép az arcod, jó a bőröd, szép a frizurád, szép vagy stb. Vegyél elő egy lapot és írd fel magadnak a jó tulajdonságaidat, és amikor magad alatt vagy, olvasd fel magadnak a listádat. Azt se feledd, hogy te, ellentétben a többi osztálytársaddal, kevesebb időt töltesz velük az elfoglaltságaid miatt. Nem ismernek annyira, mint ahogyan egymást ismerik, közben még eredményesebb is vagy, ami miatt ici-picit az irigység is dolgozik bennük. Amikor teheted, hívd meg őket a versenyeidre, hogy megéljék azt, és büszkének lehessenek rád és az eredményeidre. Amikor velük vagy, ne csak bíráló megjegyzéseket mondj nekik. Dicsérd, buzdítsd is őket. Amikor időd van rá, ajánld föl a segítségedet matekból, fizikából stb. Azt, amit te adsz nekik érzelmek és figyelmesség szempontjából, biztos, hogy előbb-utóbb vissza is kapod tőlük. Ha majd a pozitív szemüvegeddel szemléled magadat, és nem a feketével, amelyen keresztül csúnyának és elfogadhatatlannak látszol, előbb-utóbb előbukkan, és meg is látod a szépségedet is.

A füst köhögve mászott fölfelé az öreg kéményben. Többször is meg kellett állnia, zsörtölődve, derekát fájlalva gubancolódott meg gomolygott egy darabig, csak aztán folytatta az útját. Alighanem megint levegő ment a tüdejébe.

Pár hónapja még sufni volt, igaz, annak is öreg, ócska, utóbb ajtaja is bedőlt, teteje is beázott. Rétegelt lemez falai felhólyagosodtak, mint nyáron az emberek leégett háta, a föld közelében meg kirojtosodtak, mint egy indiános típusú farmernadrág alja. Nem is nagyon lepődött meg, épp csak felszisszent, mikor a gazda nekiesett, és felapított mindenestül. Nagy forgolódva már csak azon mesterkedett, hogy földre zuhanó darabjai minél kevésbé üssék meg magukat. Úgy kuksolt aztán, nagy kupac aprított fa képeben az új sufni sarkában, várta, hogy alaposan kiszáradjon, hogy jöjjenek a hidegek, és ismét csak a gazda hasznára lehessen.

– Tudod, amúgy is untam már – mesélte a fiatal sufninak, aki nem hurrogta le ugyan, de nem nagyon szenvedhette az öreg okoskodásait, és tünetőleg kifelé nézett az ablakán, várta, hogy megjelenjen a gazda, belépjen, és a satupadon gyaluljon kicsit, vagy éppen beverjen pár szöveget a gerendákba, s felakasszon rájuk egy-két ott kallódó szerszámot.

– Tudod, amúgy is untam már – kezdte újra, mert látta, hogy a fiatal sufninak máshol jár az esze, nem csoda, erős fából van kiszabva, csak úgy bűzölög a friss festéstől, ilyen korában bizony az öreg sufni sem igen hallgatta meg, amit a szuvas csontú vénemberek összefecsegnének.

– Tudod, amúgy is untam már – fogott bele harmadszor, végtére is ideje aztán van bőven, s már a fiatal sufni sem reménykedett benne, hogy legalább a kislányok kiszaladnak hozzá a kert végébe, babákat hoznak, rongyokat, kosarakat és csapkodják az ajtót, vagy énekelgetnek bebugyolált kicsinyeknek.

– ...szóval untam már, hogy mindenem folyton elnehezedik, falaim úgy felszívták az összes esőt, mintha csak szivacsból lettem volna, ilyenkor úgy húzott lefelé az anyaföld, majd összerogytam, s ha egy kicsi szélnek sikerült átfurakodnia a csontjaim közt, rögtön panaszosan nyekeregni kezdtem. Azon izgultam, nehogy még végül belém költözzön a szű, mert akkor egész éjszaka nem tudok aludni a percegéstől, ráadásul be sem jutok a házba tűzifának, hanem gyorsan eltűzelnék a kertben, füstömet pedig szertekapodja az első bolondos fuvallat. Mennyire más hideg télen forró, bodros gomolyagként, elegánsan kilibbenni egy hosszú kéménykürtön. Mintha csak szivarozna az a ház, és én lennék kövér virzsiniája illatos füstje! – az öreg sufni jó részletesen mesélt, mert látta, hogy a fiatal elfelejt kifelé bámulni ablakszemével, és mintha elmélázna a hallottakon.

– Jól van, öreg, mondd csak, ami a lelketed nyomja, ha téged elvisznek, attól fogva úgyis

Füstmese

csak a szél huhogását hallgatom majd – törődött bele.

– Meg a fülesbaglyokét – világosította fel az öreg.

– Meg a denevérek vinnyogását – toldotta meg a fiatal.

– Meg a macskákét, úgy rínak, mint a kített kisgyerekek – tódította az öreg.

– No meg a sün pöfögését – hümmögött a fiatal.

– Akár egy mini gőzmozdony – ecsetelte az öreg.

– No meg a kutyák kórusa – fordította a szót a fiatal.

– Ide-oda pattog a hangjuk a völgyben, mint a labda – morfondírozott az öreg.

Még egy sereg rejtélyes hangot megvitattak, mígnem egy mélykék őszi estén eljött az első begyűjtés ideje. Pár nap alatt áthordták az öregot a kandallóba, ahol a rosszkedvű tűz szépen elmajszolta a korhadt gerendák, pudvás oldalfalak darabjait. Elégedetlenül pattogott közben, egy öreg bajuszkefével vörhenyes bajszát pödörgette, csak úgy cirregtek belőle a szikrák. Állítólag valamelyik rokona mennydörgős mennykő volt az égi udvarnál, ezért aztán ő csupán az első osztályú tűzifát kedvelte, a többről meg az volt a sommás véleménye, hogy mind kóbor tüzeknek való, hitvány eledel.

Mérgesen, felibe-harmadába nyammogta hát el az öreg sufni anyagát, így aztán az a szegény ritkás, kesze-kusza füstként caplatott a kémény négyszögletű kijáratá felé, melyen már néhány kíváncsi, korai csillag is be-bekukkantott hunyorogva.

Mikor végül feltornázta magát a kémény peremére, egész megszedült örömeiben. Min-

dig is erre vágyott, beülni a levegő csúszdájába, megindulni lefelé, és hatalmas hálóként szétterülve lassan megüledni a tetőkön, a faágak villáiban, a nedvességtől náthás, csöpögős fényű villanyoszlopokon. No meg persze másokkal találkozni közben.

Egy varjú röptében kitepelt a füstből egy kis gomolyagnyit, és csőrével ügyesen, pillanatok alatt, koromfekete lélekmelegítőt kötött belőle a párjának. Aztán egy óvatlan mozdulatot tett, és a fekete mellényke lepottyant a földre. Egy szállására igyekvő egérke máris felkapta, s nagyon megörült neki, gondolta, lesz mibe pólyálgatnia ezer kicsinyét. Cikázva futott, nehogy egy korán kelő bagoly lecsaphasson rá, de amilyen szeles volt, nem nézett a lába elé, felbukfencezett, a habkőnyű ruha pedig kiröppent a kezéből. Apró szélfióka vette kezelésbe, maga előtt rugdosta, mint kisfiúk a frissen hullott vadgesztenyét, mindaddig, míg a szél-anyuka fülön nem csípte s mérgesen vissza nem lóditotta őt a fészekbe. Veszélyes ám a kisebbségi szélnek odakinn kóborogni késő este! Most egy autó jött arra, a füst-pamatka felragadt a recés kerékre, s addig pörgött-forgott, míg a karosszéria icipici részén be nem jutott az utastérbe. A hátsó ülésen orrát az ablakra tapasztva, az üvegre párát fúvatva, a párarétegbe ábrákat rajzolgatva egy kisfiú üldögélt, hazafelé számolgatta a házakat. Egyszer csak szimatolni kezdett, és bár kicsit szörcsögött is hozzá, hiszen nem mindig fújta ki rendesen az orrát, valami finomat érzett, és elmosolyodott.

– De jó kis füstszag, mindjárt itt a tél – mondta, az öreg füst pedig boldogan bújt meg a kicsi orrűregben.

A palatáblától a digitális tábláig

Manapság minden diák készen vásárolt füzetbe írja a tanulmányait. A boltok ezerszám kínálják a legkülönbözőbb tollakat, radírokat, tolltartókat, iskolatáskákat. De vajon milyen eszközöket használtak kétszáz évvel ezelőtt az iskolások?

A palatábla

A palatábla története körülbelül kétszáz éve kezdődött. Ez egy mai könyv méretű tábla volt, fakeretbe foglalva. A számokat és a betűket palavesszővel írták a gyerekek a táblára. A jó palavessző hosszú volt, és mindig jól ki kellett hegyezni. Egy szivacsot, más szóval spongyát használtak arra, hogy a már fölöslegessé vált információt a tábláról letöröljék. A szivacs érdekessége, hogy valódi tengeri szivacsból készült. A palatáblát is, mint a később megjelent füzetet, maguknak a diákoknak kellett vonalakkal ellátni.

Penna, plajbász, diárium...

A penna vagy más néven peniculus az írótoll, amit valódi libatollból maga a tanító készített a diákoknak. Lényeges volt, hogy a toll szépen, vékonyan írjon. A pennához

sokféle tintát használtak, a lényege az volt, hogy egyenletesen fogó tinta legyen, de a legszebbnek a mélybarnát tartották. Kalamárisnak hívták azt az alul széles, kis nyílású üvegcsét, amiben a tintát tartották. A gyerekeknek nagyon kellett ügyelniük ezekre a tintát eresztő tollakra, nehogy befogja a ruhájukat, így egy speciálisan erre a célra kifejlesztett henger alakú dobozban, úgynevezett pennatokban tartották őket. Ez a mai tolltartó elődje.

És hogy mire írtak a diákok? Először papírra, amik nagy ívek – árkusok – voltak, amit szintén a tanító készített, osztott fel kisebb darabokra. Ezt azután maga varrta össze, vágta fel, csinósította, színes papírral beborította: ebből lett a diárium, az írókönyv. Kész füzet csak mintegy száz éve kapható az üzletekben. Nélkülözhetetlen volt még a linea és a plajbász is. A plajbász a ceruza, a linea a vonalzó, amivel maguk a gyerekek vonalzták meg füzetlapjaikat. A füzetben elkövetett hibákat a mai radír ósével, az ún. ruganyos mozgóval távolították el. A füzeteket és könyveket nem táskában, hanem egyszerűen spárgával átkötve hordták a tanulók.

A toll és a tábla fejlődése

A pennát később a tintába mártott, de már előre gyártott előbb fa-, majd acéltoll

váltotta fel, amit a tintapatronos követett. Ezt még manapság is használjuk. Azonban a tinta gyakran beszárad a tollhegy vajatába, és ezért az írás egyenetlenné válik. A golyóstoll éppen ezt a hátrányt küszöböli ki. A gördülő golyó írásban való alkalmazásának ötlete egy Baum nevű német feltaláló agyában fogant meg először, és nagy előnye, hogy egyenletes vonalvastagsággal ír. Sokan próbálkoztak a tökéletesítésével, amit végül egy magyar feltaláló, Bíró László valósított meg. Ennek köszönhető, hogy Amerikában a biro (ejtsd bájró) köznévként használatos, és golyóstollat jelent.

A palatáblát később a fekete, majd zöld fatábla váltotta fel, amelyre krétával írtak. Manapság gyakran használnak műanyag táblát, amire speciálisan erre a célra készített filctollal írnak. Feltalálták az írásvetítőt is, aminek előnye, hogy műanyag lapra írt anyagát bármikor elő lehet venni. Ezt követte a projektor, amivel számítógépen előre elkészített anyagot tud a tanár kivetíteni. Am ennél is nagyobb csoda a digitális tábla, aminek tartalmát már számítógépre lehet menteni, de a legnagyobb előnye, hogy interaktív, így a diákok is be tudnak avatkozni a tanár által előre gyártott tananyag feladatmegoldásába.

Csokoládés érdekességek

Bele lehet halni a csokievésbe? Mekkora a világ legnagyobb csokitömbje?

A csoki már évezredek óta boldogítja az emberiséget. Íme néhány kevésbé ismert érdekesség, hogy még műveltebben majszolhasd kedvenc csokoládédát:

- A 17. században Mexikóban a gazdagok annyira szerették a csokit, hogy még a mise alatt is azt ették, ezért rendeletben tiltották be annak fogyasztását a szertartás alatt. A püspököt, aki a rendeletet írta, később meggyilkolták – a csokijába kevert méreggel!

- A csokoládé szó az azték Xocolatl szóból származik, aminek jelentése: keserű víz.

- A legnagyobb tömbcsokit Olaszországban készítették 2000-ben, súlya több mint két tonna volt!

- Csokievés közben ugyanolyan kémiai folyamatok men-

nek végbe a testedben, mint amiket a szerelem vált ki.

- Az orosz és az amerikai űrutazók is vittek magukkal csokit a nagy kalandra.

- A csoki segít megelőzni a szív- és érrendszeri betegségeket, sőt még a rákot is!

- Az első tábla csokit 1842-ben Angliában gyártották.

- A csoki halálos lehet a kutyák számára.

- Hitchcock világhírű horrorjában, a Psychóban csokiszirupot használtak művér helyett.

Csokis banánbonbon

Ha nincs sok időd vagy kedved az édességgel időzni, de mégis készítenél valami egyszerű finomságot, akkor ezek a kis banános falatok éppen tökéletesek lesznek!

Hozzávalók: 2 banán, 1 tábla csokoládé (minél magasabb kakaótartalommal), 2 evőkanál olaj, 2 evőkanál kókuszreszelék.

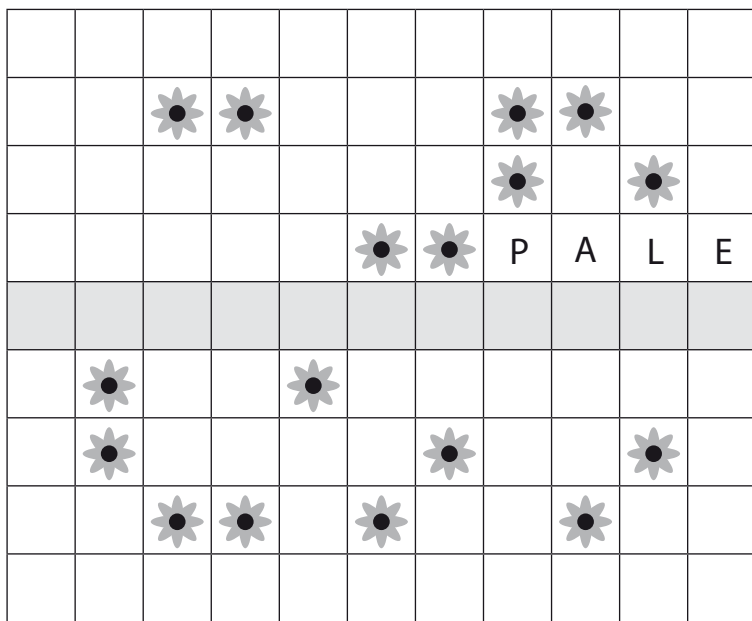
Elkészítés: Bélelj ki egy tepsit vagy tálcat sütőpapírral. Egy kis lábasban közepes lángon olvaszd fel a csokoládét folyamatos keverés közben. Tegyél bele olajat, párszor keverd meg, majd vedd le a tűzről!

Szeleteld fel a banánt falatnyi méretű darabokra, mintegy 6 darabra egy banánt. Egy teáskanállal márts minden darabot az olvasztott csokoládéba. Forgasd meg benne. Vedd ki a csokoládéból, csöpögtesd le a felesleget, majd tedd a sütőpapírra.

A mártott banánokat ezután szórd meg kókuszreszelékkel, de használhatsz más díszít is (pl. apróra vágdosott diót,ogyorót). Helyezd a mélyhűtőbe egy órára, és addig hűtsd, amíg a csokoládé megköt. Tálalás előtt hagyj 5 percet állni.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Találós kérdés

– Hogy lehet megkülönböztetni a fiatal tyúkot az öreg tyúktól?

– A fogak alapján.

– De hát a tyúknak nincs is foga!

(A választ a rejtvényben találsz, ha berakod az itt levő szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

Kétbetűsek: ÁR, HA, HO, IL, ME, MI, NA, NN, NL, OM, RO, UA.

Hárombetűsek: BIO, EDO, RIA, RÓL.

Négybetűs: AERO.

Ötbetűsek: ABLAK, AMADE, IRENE, MAGMA, ODERA, PENNA.

Hatbetűsek: DERMED, PIRULT.

Hétbetűs: NAPILAP.

Kilencbetűsek: MONODRÁMA, RODENDRON.

Tizenegy betűsek: ALKALMATLAN, MAGYARTANÁR.

Betűrejtvények

1

H			
SZ		H Ó	

 2

J	SS
---	----

 3

	K		T
AKI	E S	AZ	L

 4

Z	G
O	Ó

Skandináv rejtvény (33.)

Rejtvényünkben egy svéd kémikus, feltaláló nevét, legismertebb találmányát, valamint az általa alapított és róla elnevezett díj nevét rejtettük el.

	RÉGI FEGYVER	IRAKBAN ÉLŐ FÉRFL-ÖLTÖZÉK	499 KUTYA UTÁN FIZETIK	SZÁLLODA OSLO A FŐVÁROSA	A FÖLDRE BÁCSKAI HELYSÉG	CIVAKODIK PATÁS ÁLLAT	
	NÉVELŐ						
FŐLEG ÉSZAK-AFRIKAI NÉP	KATONA		A KÖZEPÉN KOTOR		ÍRÓ BETŰI MAJDNEM VÉD	NÉMET ELŐJÁRÓ	
NORD	OPUS	KÁDI BETŰI RANG-JELZŐ		PÜSPÖK SZERBŰL KOSÁR		49	
FINOM	A VÁROS TÜDEJE DÖL BETŰI		RENDBEN VANI! (ÉK. F.) ICA		SUGÁR ANGOL IGEN	KACAT R. S. R.	
TÁG		450 TOJÁS NÉMETŰL	EGY TELJES	NÉMELY ÁLLAT SZEMFOGA		501	
A TETEJÉIG			JAPÁN LÉTEZIK	ROHANJ 500		VITA KÖZEPE	
		KERTI ÜLŐKE		ARZÉN	FORDÍTVA ÉRA	ZÉRÓ	

Keresztszavak

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen is, úgy, hogy értelmes szavak keletkezzenek.

			G	S	S			
			O	Z	Z			
			LY	Ü	A			
A	C	S			K	O	D	Ó
GY	E	R		E		L	É	T
K	A	R	A			Z	Ó	K
			D	E	P			
			Á	L	Z			
			R	Ő	Ő			

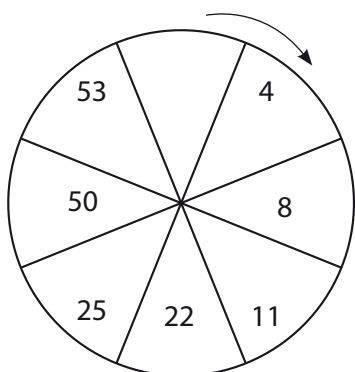
Szókihúzó

Ó	F	Ü	E	L	L	A
D	E	T	E	K	E	F
O	L	E	G	A	E	U
N	A	G	Y	C	M	T
Z	D	L	S	E	É	Á
Á	Ó	K	E	G	L	S
G	E	R	E	S	I	P

ELLA	FUTÁS	LEEMELI	SEREG
EGY SE	GÁZ	NAGY	SÍP
FECSCKE	GÓLYA	ÓDON	TEKE
FELADÓ	KACAG	OLEG	TUFA
			ÜTEG

A fenti szavakat balról jobbra, jobbról balra, le, fel és az átlók irányában találd.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1	2	3	4	5	6	7

Meghatározások: 1. A kutyával rokon állat, 2. Női név, 3. Nagyon csúnya, 4. Duzzad, 5. Kis György, 6. Számnév, 7. Ilyen fegyver is van.

(A kiemelt sorban egy erszényes állat nevét kell kapnod.)

Betűpótlás

- G . . N N . N D . R (vajdasági író)
- M . R . F . R . N C (magyarországi író)

Pótold a hiányzó magánhangzókat.

A 32. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Mert nem látom a kirakatban.

Betűrejtvények

- nőszül, 2. cselekvő, 3. felsülés, 4. keresztetek

Rejtvénymozaik

Egy malomban örölnek

Skandi ABC-ben

Vízszintesen: billen, gitár, doboz, alom

Függőlegesen: rigo, liba, eltol, beázo, nr, m

Fokról fokra

- r, 2. ér, 3. tér, 4. mért, 5. méret, 6. megtér, 7. megsért, 8. megértés, 9. megsértés

Számpiramis

24

13, 11

6, 7, 4

2, 4, 3, 1

Minisudoku

4, 2, 3, 1

3, 1, 2, 4

1, 3, 4, 2

2, 4, 1, 3

A 31. skandináv rejtvény megfejtése:

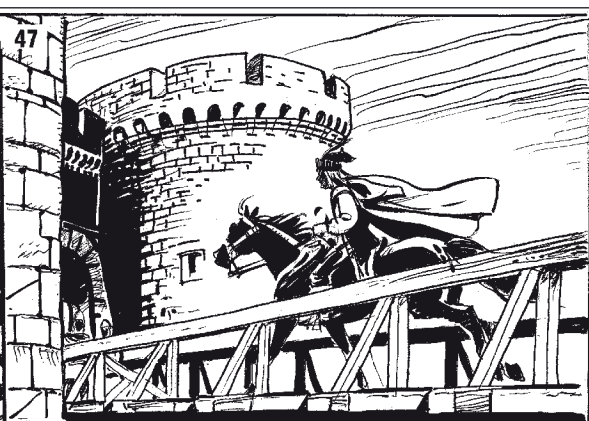
KRÚDY GYULA, SZINBÁD, VÖRÖS POSTAKOCSI

Könyvjutalmat kap:

Lackó Márta, Kisorosz

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Ebben a pillanatban felpattan az ajtó, és...

Sikerült! Mindenkit elbűjtattam, már jöhetnek.

Isten hozott, Küsgergő! Mi van a levélben?

50

Olvasd, és megérted miért szaguldott ide hű vitézünk.

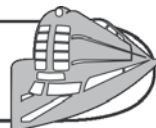

Az Úr végre a kezünkbe adta ezt az ocsmány férget!

51

Nono! Hogy beszélsz tulajdon apósodról?

Gyergyószárhegy

Szárhegy (más néven Gyergyószárhegy, románul Lázarea, régebben [magyar hatásra] Sarhighi vagy Giurgeu-Sarhegi, németül Grünberg) nagyközség Romániában, Hargita megyében. Itt van a híres-neves Lázár-kastély, melyben Bethlen Gábor nevelkedett, s itt tartanak már évek óta folyamatos rendszerességgel országos és nemzetközi művésztableborokat.

A falu lakói nagy részben székelyek (97 százalék), szinte a teljes falu, itt csak magyar beszédet hallani.

Gyergyószentmiklóstól 6 km-re északnyugatra a Szármány-hegy déli oldalán fekszik, 770 méter tengerszint feletti magasságban. A faluhoz tartozik Gődüctelep, egy kis hegyi település, mely a környéken fekvő falvakhoz hasonlóan a központi falutól távol helyezkedik el. Nevét valószínűleg az egykor Szármány-hegynek is nevezett hegyről kapta. A szármány szó jelentése: meredek, kopasz lejtő, hegyoldal. Maga a szárhegy szó is kopár, sziklás hegyet jelent (szár, a régi magyar nyelvben annyi mint kopasz).

Területe ősidők óta lakott. A kastélytól nyugatra a bronzkortól a kora középkorig lakott település nyomait tárták fel. A legelső írásos adatok a faluról az 1332–1334-es pápai tizedjegyzékben található. A Szárhegy nevet a 15. század okleveleiben használták először.

A kastély története a Lázár család történetével fonódik össze. A falu első írásos említése 1406-ból való, Lázár Bernát nemes birtoka volt ekkor a terület. A Lázár várkastély 1450 és 1532 között több szakaszban épült. Ekkor, 1462-ben a földesura Lázár András volt. Az 1500-as évek végén élt Lázár István lánya, Druzsina volt, ő iktári Bethlen Farkashoz ment feleségül, s ebben a házasságban született meg Marosillyén Bethlen Gábor. Szárhegyre került, s a ma is látható kaputorony emeleti szobájában nevelkedett. A kastélyt 1631-ben bővítették, bástyákat és védőfalakat építettek hozzá, és pompás reneszánsz udvarházzá építették ki. A Székelyföld egyik fontos katonai-közigazgatási központja lett. 1658. szeptember 6-án itt

Kolostor

győzte le a Gábor diák vezette székely csapat a betörő tatárokat és moldvaiakat. Az eseteket a falu alatti Tatárdomb alá temették. Az eseményre 1908-ban elhelyezett emléktábla emlékeztet.

A Székelyföldet igen gyakran sújtották török, tatár betörések, az egyik támadás idején a várkastély is megsérült. Ekkor kijavították, kibővítették, régi forrás szerint egy ilyen támadás során építették a nagy sarokbástyát is. A kuruc szabadságharc idején Lázár Ferenc volt a földesura, aki támogatta még hadműveletekkel is a kurucokat. 1707-ben – amikor a császáriak bevonultak Erdélybe, Lázár Ferencnek ki kellett menekülnie Csángóföldre – Acton császári tábornok a várkastélyt felgyújtatta, amely után csak egy ép bástyája maradt. Lázár Ferenc állította helyre, amikor visszatért a szatmári béke után, ugyanis meghódolt a Habsburg császárnak, így maradhatott ura

a földjének. 1742-ben Lázár Ferenc meghalt, a kastélyban. A kastély 1748-ban újra leégett, ekkor sajnos nem tudták már minden részét helyreállítani, amit tudtak, azt is részben a falu népének adományából. Végül 1842-ben egy tűzvészben dőlt végleg romba. A 19. század idején a Lázár család hatalma hanyatlani kezdett, ekkor már csak a kaputorony volt lakható. Az utolsó Lázár-örökös – Lázár Zsigmond és felesége – 1853-ban hagyta el a kastélyt, mely ennek következtében erőteljes pusztulásnak indult.

1665-ben Lázár István egy darab földet adott a ferenceseknek, ahol kápolnát építtetett nekik. 1669-ben a Csíksomlyóból idejött Kájoni János (itt temették el 1687-ben) új épületet emeltetett, amely 1707-ben és 1748-ban leégett, és csak 1752-re lett kész. 1872. május 22-én a kolostor is újra leégett, de újjáépítették.

(Léphaft Pál és Lennert Géza fotói)

A lázár-kastély

Ökrös szekér

Három denevér

Három denevér ül az ereszen. Egyikük megunja a beszélgetést, és elrepül. Tíz perc múlva véresen jön vissza.

- Hát veled mi történt?
- Látjátok a völgyben a birkákat?
- Igen.
- Kiszívtam a vérüket.

Elmegy a másik is. Húsz perc múlva véresen jön vissza.

- Mi történt veled?
- Látjátok a völgyben a marhákat?
- Igen.
- Kiszívtam mindnek a vérét.

No a harmadik is kedvet kap, elrepül ő is. Öt perc múlva véresen jön vissza, de nemcsak a szája széle, hanem mindene csupa vér.

- Veled mi történt?
- Látjátok azt a nagy tornyot?
- Igen.
- Na, én meg nem láttam.

Móricka és a kishúga

Móricka hatalmas C betűket rajzol a kishúgára, amikor bejön az anyukájuk.

- Hát te mit csinálsz, Móricka, a kishúgodat?

- Én semmit, csak becézem!

Fenyőfák az úton

Egy autó veszettül cikázik az úton. A rendőr nagy nehezen megállítja. Kiszáll belőle egy szőke nő.

- Mit művel maga, hogy lehet így vezetni?
- Nem tehetek róla, hirtelen elém ugrott egy fenyőfa, kikerültem balról, erre jobbról is ott termett egy, azt is ki kellett kerülnöm...

- Asszonyom, szerintem inkább vegye le azt az illatosítót...

Logika

Lajost vallatják logikából:
- Hány ember fér el a Földön?
- Hosszában vagy keresztben?

Rögtön tudta

Kovács ül a vonaton. Az egyik megállóban felszáll egy úr, és leül vele szemben. Utaznak egy ideig, mígnem Kovács egyszer csak megszólal:

- Bocsásson meg, uram, maga nem a Szabó Pista?
- Nem.
- Tudtam ám azonnal, mert egy cseppet sem hasonlít rá!

Internet

- Miért van a szőke nő monitorján cipőnyom?
- Mert megpróbált belépni az internetre.

Nem jár iskolába

- A maga fia elég régóta nem jár iskolába.
- Nem létezik, hisz minden reggel elkísérem!
- Elhiszem, de a tanítás délután van!

Kínai váza

Az úgazdag nem tud ellenállni a felesége sürgetésének, és elmegy vele a régiségboltba.

- Ez a gyönyörű kínai váza minden pénzt megér - mondja az eladó -, 2500-2600 éves.
- El ne hidd neki - figyelmezteti a feleségét a férfi -, be akar csapni!
- Ezt meg honnan tudod? Így értesz a kínai vázákhoz?
- Nem lehet 2500 éves, hiszen még csak 2012-t írunk!

Hajóval utazik

Hajóval utazik Amerikába a skót, és egész úton azon emésztli magát, hogy milyen sok az útiköltség. Amikor már majdnem a kikötőben vannak, észreveszi, hogy a hajó mellett felbukkan egy bűvár, és szépen kiúszik a partra. Megvakarja a fejét, és így szól:

- Ha tudtam volna, hogy gyalog is lehet jönni...

Hullámos haj

- Milyen az abszolút hullámos haj?
- ???
- Amiben tengeri betegséget kap a fésű.

Ronda öltöny

A ruházati bolt vezetője visszajön az ebéd-szünet után, és látja, hogy az eladónak be van kötve a keze. Az eladó büszkén újságolja:

- Képzelve, eladtam azt a nagyon ronda öltönnyt, ami már két éve itt porosodott nálunk.
- Arra a rózsaszínre gondol a kék gombokkal?
- Igen.
- Hát ez nagyszerű. Fogadni mertem volna, hogy azt sosem adjuk el. De miért van bekötve a keze?

- Amikor kikísértem a vevőt, a vakvezető kutya megharapta a kezem.

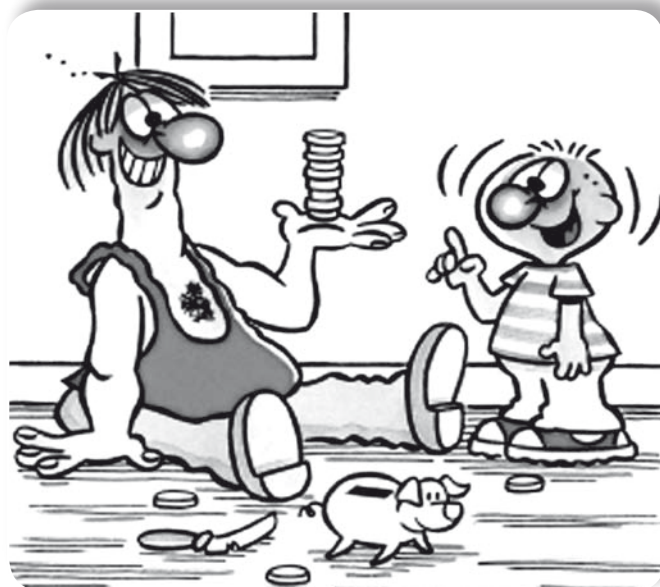
Kocsi a garázsba

- Édesem, ne haragudj, de nem tudtam bevinni az autót a garázsba - mondja a feleség este a férjének.

- Miért nem? Tudod, hogy nem szeretem, ha kinn hagyod!
- Túl sötét van már, és biztos nem találnám meg minden egyes apró darabját...

- Nagyon büszke. Nekünk van a legjobb gazgyűjteményünk az utcában!

- Ne felejtse el: 10 százalékos kamat naponta, amíg vissza nem fizeted, apa.

Profilkép

A rendőrök vizsgáznak. Bemegy az első, elétesznek egy profilképet, amin oldalról van az arc fényképezve, és kérik, hogy sorolja fel az ismertetőjeleit.

– Fekete göndör haj, és egy füle van.

Azonnal kirúgják. Bemegy a másik is, neki is ugyanaz a feladata.

– Széles száj, és egy füle van.

Őt is kirúgják. Mikor megy ki az ajtón, a harmadik jelentkezőnek odasúgja, hogy csak azt ne mondja, hogy egy füle van, mert akkor megbuktatják. Bemegy ő is, a feladat ugyanaz.

– Széles száj és kontaktlencsét visel.

– Bravó, bravó, ilyen rendőr kell nekünk! Most már csak azt árulja el, hogy miképpen jött rá a kontaktlencsére?

– Nagyon egyszerű volt, ugyanis akinek egy füle van, az nem tud szemüveget hordani.

Péksütemény

– Friss a péksütemény? – kérdezi a vendég a pincért, mielőtt a kosárba nyúlna.

– Sajnos nem tudom. Még csak három nap dolgozom itt.

A tű hegyén

– Ki az abszolút sovány?

– ???

– Aki egy tű hegyén állva azt mondja: mellettem még van egy hely!

Légy és elefánt

– Mi a különbség a légy és az elefánt között?

– Az, hogy az elefánt tudja magát a fülével legyezni, de a légy nem tudja magát a fülével elefántolni.

Kiégett lámpa

A rendőr leállítja az autóst az autópályán, és megkérdi tőle:

– Uram, megkérdezhetem, mióta megy hibás hátsó lámpákkal?

A sofőr kiszáll, megnézi a kocsi hátulját, majd térdre esik, és elkezd zokogni.

– Ugyan már, annyira azért nem súlyos a helyzet! – nyugtatja a rendőr. – Pár kiégett izzó miatt még nem kell ennyire elkeseredni.

– Nem? És az utánfutóm, meg a motorcsónakom?

Banán, narancs, paradicsom

Egy néger és egy fehér ember egymás mellett utaznak egy repülőn. A fehér megéhezik, és elővesz egy banánt. Mire a néger:

– Az mi?

– Ez egy banán!

– Ugyan, ez nem banán! Nálunk 3 kilós banánok nőnek!

Elteszi a fehér a banánt, elővesz egy narancsot. Mire a néger:

– Az mi?

– Ez egy narancs!

– Ugyan, mivelénk strandlabda méretű narancsok nőnek! – dicsekszik a néger.

A fehér elővesz egy paradicsomot, mire a néger megkérdi:

– Az mi?

– Ez? Ribizli!

Szobafestő

A szobafestő először viszi magával a tanoncát gyakorlatra.

– Először fess le az ablakokat – hangzik az utasítás.

Másfél óra múlva jön a tanonc:

– Kész! A kereteket is befestem?

Kína messze van

– Mi van messzebb tőlünk? – kérdi a tanár Móríckától. – Kína vagy a Hold?

– Szerintem Kína!

– Miből gondolod?

– A Holdat innen is látni! Kínát nem!

Lázás sportoló

A sportolót bevviszik a kórházba. A nővér kiveszi a lázmérőt, és odaadja az orvosnak.

– Mennyi a lázam doki?

– 39,9 fok.

– Az sok?

– Nagyon.

– És mennyi a világsúcs?

A bűvész

A luxushajón minden este fellép egy bűvész. A kapitány papagája, mivel állandóan látja a mutatványokat, egy idő után kifigyeli, és utána folyamatosan magyarázza a közönségnek:

„Nézzék, ez egy másik kalap!”

„Hé, miért áll a teljes pakli ászokból?”

„Nézzék, eldugta a virágot az asztal alatt!”

A bűvész nagyon dühös emiatt, de a kapitánnyal nem akar ujjat húzni, így kénytelen eltűnni a papagáj beszólásait.

Aztán egyik nap a hajó léket kap, és elsüllyed. A bűvész nagy nehezen felkapaszkodik egy úszó roncsdarabra. Egy idő után leszáll mellé a papagáj, és megszólal:

– Oké, feladom. Hová tűntetted a hajót?

Okos szőlő

– Milyen az okos szőlő?

– ???

– Agyafürt...

– Néhány pluszöltést is kapott. A férje ötlete volt!

– Drágám, azt hiszem készen van a fürdővized!

Az óra vendégei a nagymamák voltak. Azért jöttek, hogy megtanítsanak bennünket csutkababát készíteni. Szükségünk volt rafiára, csutkára és kukoricacsuhéra. A játék elkészítése nehéz feladatnak bizonyult. A baba teste csutka, a feje kukoricacsuhé volt, amit rafiával kötöttünk össze. A szoknyáját, a ruháját madzagból készítettük. A tancsi lefényképezte őket. Az óra végén patogatott kukoricát kaptunk. Nagyon jó óra volt.

Dékány Máté, 3. c osztály
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Hagyományápoláson történt

Kukoricázás

A nagyikkal és a babákkal

Készül a baba haja...

...a szeme, a ruhája...

...a szoknyája

Pannóniában (Sabaria) született 316-ban vagy 317-ben a tours-i katolikus püspök. Tizenöt éves korában a római hadseregbe sorozták. Katonaéveiben vitézsége mellett kitűnt jólelkűségével, felebaráti szeretetével, a betegek és a szegények iránti részvételével, egyszerű életmódjával. A legenda szerint Galliában, Ambianum (ma: Amiens) város kapujánál télen egy didergő koldusnak adta köpenye felét. Tizennyolc éves korában keresztelkedett meg, húszévesen megvált a hadseregtől. A Genova-i öbölben, Gallinaria szigetén remete életet élt. Később Poitiers-ben 360-ban megalapította a Ligue

NOVEMBER 11.

Szent Márton ünnepe

kolostort, az első szerzetesi közösséget Galliában. 371-ben vagy 372-ben a nép és a papság Tours püspökévé választotta. Püspökévé is szigorú szerzetesi életet élt. Minden évben sorra látogatta a vidék egyházközösségeit, gyalog, számráhton vagy dereglyén. Egyik vidéki egyházkerületében, Candes-ben megbetegedett, és 397. XI. 8-án meghalt. Tours-ban található sírja zarándokhely lett.

Márton-napi hagyományok: A gazdasági év zárása volt ekkor,

a munkaszerződés lejárta napja. A mesterek vacsorát adtak a legényeiknek, a gazdák a pásztoroknak. Az advent előtti utolsó ünnepi étkezés a Márton-napi lúd evése volt. A szárnyas mellcsontjából a tél időjárását jósolták meg. Megkóstolták az újbort is, mert ennek Márton a „bírája”. Ezen a napon készítik a marcipánt. Aki Márton éjszakáján álmodik, boldog lesz. Időjárás is fűződik a naphoz: „Márton olykor fehér lovon jár” – tehát felkészülhetünk a

havazásra; „Ha Márton lúdja jégen áll, karácsonykor sárban botorkál” vagy, „Ha jökdvű Márton, kemény lesz a tél.”

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info